

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

3104034

Vol. 3.

చెన్నపట్టణము 1922 ఏప్రిల్ 20 సోమవారము

No. 258

సంపుటము. ౮

దుర్భతినామధంవత్సరము, చూఁఖమాసబహుళనవమి.

సంచిక. ౨౫౮

చదివినాడు! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథము నేల కొనలేదు?

1. లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలుచే గలిగిన గుణములు నాకును సావధానము వచ్చు రోగులకు అతిశయముగ నున్నది. కె. కె. విశ్వానాథ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్కనాబాదువిధి రంగూను, బర్మా.
2. మీరు వార్తాపత్రికలలో ప్రచురించినట్టి గుణము లన్నియు మీ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలయందు గల దని తెలుపుటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాను. 25 బుడ్లను పంపకలెను. ఎస్. జి. బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యర్ సన్నిధివిధి, సిలిమాలిమ్ తంజావూరుజిల్లా.
3. మీలోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు పసిబిడ్డలకు గలుగు సకలవిధ రోగములను పూర్తిగా బాగుచేయును. ఇది పసిబిడ్డలపాలిటికి గొప్పవక్రప్రసారము. అయ్యగారి వెంటటరామమూర్తి క్లాసు, తాలూకాఆఫీసు అనకాపల్లిపోస్టు, 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1 కి ధర రూ 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0 సారస్వతానవము శ్రీ పురుషులకు శ్రేష్ఠమైన టూనిక్, 20 దినముల బోషధముగల బుడ్డి 1 కి రూ 1-0-0. ముఖ్యమంత్రి:—చూకారాజుల సౌకర్యార్థమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 831 తింటుకెట్టివిధిలో మా ప్రాచీని తెరచియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సాహ మొసగ కోరెదము. వి. పి ఆర్డలు మద్రాసు ప్రాచీనిమండి పంపబడవు. (594) సాశ్వత వెంటటాచల పండితులు శ్రీశీతారావున వైద్యశాల మొసూరు.

మంచితరుణము! ఆంధ్రపత్రిక త్వరపడుదు!!

డా. గాది సంచికలు

1910-1920, (1913 మినహా)

పది సంచికలు నెట్లుగా కూర్చబడినవి.

అసలుధర 20 రూ.

అమ్ముడుధర 5 రూ.

ప్యాకింగు చార్జీ - నహా రూ. 5-4-0 మణియార్దరు ద్వారా పంపివయెడల, రైల్వేసార్వలుగా పంపబడును లేకున్న తపాలుజార్జీ నుమారు 4-రూపాయలగును.

కొలది నెట్లు మాత్రమున్నవి. తిరిగి అచ్చుపడనేరవు.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము

అచ్చుగుచ్చుది.

ఆంధ్ర శ్రీమద్రామాయణము

అచ్చుగుచ్చుది.

హోలాగ్యహోలాగ్యము. హోలాగ్యపురాణములో నొక భాగము. ఇందు మధుర మీనాక్షి సోనము దశశత్రుల లీలల బిల్వశియోకటి విచిత్రములగు కర్మంపరబడి యున్నది.

పద్యములు మూడువేల వెల 0-12-0 అణాలు.

ఆంధ్రలోకామయహారము. ఇందు లలితధండానుబంధములు మొదలగు 12 ల సేకములు లున్నవి.

మంచి కైంపు వెల రూ 1-8-0.

విచిత్ర సామంతాపట్టాభిషేకము సలక్షణసాటికము. వెల 0-12-0 అణాలు.

శ్రీరామకవచము. లక్షణముగ నాటకము. అచ్చుగుచ్చుది. వెల 0-12-0 అణాలు.

జనమంచి శేషాద్రికర్ణి

తెనుగు పండితుడు, హైన్సు. కడప.

త్వరపడు! జాతకరత్నము ప్రతులు తప్పక!!

జన్మరత్నము, భట్టిసర్వేపల్లి శశి ముఖ్యునిచే తానొక ముఖ్యుని ఫలితములను జ్యోతిషము కేసింగుతో పది గుర్తుల సంకీర్ణములైనను జ్యోతిషమున నహాయము అక్కరలేకయే తియిరేట తానావ్రాసినగారు. ధనము, సంతానము మున్నగు జ్యోతిషభాగములతో మీమీ వాతకములను మీరే ప్రావీణ్యము. పది యింటిలోనొకటియే. దీని వెల రూ 2 మాత్రము. (8291) గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషమాల మొసూరు. ఖిలగోట, పొన్నలూరు, గుంటూరు.

ఇది ఇంపీరియల్ బుక్స్ వరుసను

హిందూదేశమునందు శ్రేష్ఠమైనట్టియు, మిక్కిలి పెద్ద బైబిల్యు జాత్రాసుల కర్యాగారము. రూ. 2-8-0 లు ధర గల సమూహ పుస్తకమునగున, నిబంధనలకును ఈ దిను చిరు నామాకు వాసుకోవలెను. [8886]

Ashude & Co Ltd

8, Old Court House Cornre, Calcutta

రాజకీయ గ్రంథములు

1. మద్యపానము (ప్రతాపరెడ్డి) 0 10 0
2. తిలక్ గారి సంపూర్ణ జాతనామములు 2 4 0
3. గాంధీమహాత్ముని సంపూర్ణ జీవితము 1 8 0
4. స్వతంత్రతేజననా 0 8 0
5. ఆంధ్రమాణి (రాజకీయ నా. కము) 1 0 0
6. స్వరాజ్యధ్వజము నాటకం 0 12 0
7. స్వరాజ్యధర్మము (నాటకము) 0 8 0
8. గాంధీమహాత్మునియము (నాటకం) 0 8 0
9. గాంధీవిజయము నాటకం 0 12 0
10. కలియుగక్రమోద నాటకం 0 10 0
11. స్వరాజ్యధర్మము , 0 8 0
12. గాంధీగారి హైందవస్వరాజము 0 8 0
13. గాంధీగారి ఉపదేశములు 0 12 0
14. గాంధీగారి ఉరోగ్యదర్శిని 0 8 0
15. భారతీయతంత్రము (ఆంధ్రమాణి) 0 6 0
16. తిలక్ శతకము 0 4 0
17. స్వాతంత్ర్య సంగీతము 0 6 0
18. భారతీయ జాతీయత చరిత్ర 0 8 0

ఆంధ్రదేశమున ప్రచురించిన రాజకీయ గ్రంథము లన్నియు మా వద్ద వ్రాసుకును. (8108) ఉపేంద్రనరసరజాలయము, 11, వారాయణ మండలివిధి, చడనామ.

ముఖ్య గ వ నింపు.

యోగ్యతాపత్రములు 2042

(1) నేను శేఖర సంబంధమైన వ్యాధిచే 7 సంవత్సరములనుండి బాధపడుచుంటిని. దెహరాన్ సిటీ, ఉద్ధా మెడికల్ హాల్ వామోనర్ అసెస్ మెంట్ బోర్డులో బోషధమును నేనించిన తరువాత స్వస్థమయ్యెను.

జి. జయశంకర్ } ఎల్. సి. కపూర్, రేట్ ప్రాఫెసర్.

నూనెయంత్రములను కొనుటకు

ఇది మీకు తగిన సమాచారము

వి. పేటెంటు వర్జికల్ గ్రూప్ ఆయిల్ ఎంజనులు (సిస్టము బాచ్రిచ్-హూబర్)

- 5, 10, 12, 16, 20, 25, 30, 40, 50 గుత్తుములబలముగలవి.
- ధరలు 10 ఇ. హెచ్. పి. 1-కి ధర రూ 1575
- " 16 " " 2175
- " 25 " " 3255

(సి. వి. ఎఫ్. మద్రాసు యిందులో చేరియున్నవి.)

యితర యంత్రములకు వ్రాసిన ధరలు తెలుపబడును మావద్ద ప్రాకులేదు. ఆర్డరు యిచ్చిన తేదీయిచ్చబడును. నిబంధనలు, వివరములు తెలుపుకట్టి పుస్తకమునకు వ్రాయును.

Wiley & Klein,

Mount Road

Madras

తొట్టిస్నానముచేయు తొట్టు

మృత్యువర్జకము (కుహిని) వైద్యశాస్త్రజ్ఞులయిన పి. యస్. రావుగారిచే కనిపెట్టబడినది...

స్వదేశీస్నానము, 82 చెనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జ్యోతి గారడీ, యోగదృష్టి మార్పిడి...

ఆయుర్వేద చంద్రిక

ఇది మానవుని కొకటివలెను సువర్ణరమునకు 12 గుచ్చములుగా ప్రవర్తించబడును...

Wonderful Leprosy Cure. "కుమ్మరోగ నివారణి"

పిక్ మహాత్మ్య విశల లభించినది. అష్టాదశవర్షాభ్యంతరము, యేకాంతి...

సునకగారి రింగువరం లోషక

తై రింగువరం లోషక ప్రకయోగించిన పక్షల విధములైన తామర, గజ్జి, మొదలగు చర్మవ్యాధులు నివర్తియగును.

మలయ తందనము

అష్టాదశవర్షాభ్యంతరము, యేకాంతి...

పాపకారి చందాంగము

యందుభి చంద్రవర్ణ పంచాంగము అమృతమగును...

ఆంధ్రాసుగారి యాగ మనము

పితాపురము

"చాపాదయనశక్తిరముల వెంతయుఁ బుణ్యసుధాప్రసూరులై ముదము బహుపాదముల మహాదజగలులకుఁ ఘటించుచున్"

అపారమ ప్రక పర్యవసాన భద్రయన్త్రములను హైందవ పద్ధతిలో భరించి, రూపము వార్చి...

సాక్షాంతులమున 6 గంటలకు వేసజేలు జనులు క్రీడితీసి మహాసభ యొక్కటి "గాంధీయలు"న జయప్రథముగా జరిగినది.

"పోదరులారా, నేను కెప్పుడు మరల యాతము లెన్నో యావ్వును నేడొక్క విషయమునకు మాత్రమే ప్రాయశ్చిత్తమునకు...

అపూర్వతాదోష మంతరించిన గాని, ఈ దేశమునకు ముక్తి లేదు. స్వరాజ్యభాగ్యము సిద్ధింపదు. డక్టర్ గాఫ్ కాలాని భారతీయులు పశువును ఆప్తకర్మములను నేను స్వయముగా జూచి గ్రహించినవాడే నగుటచే, నా నమ్మన కింతంతగాని దుఃఖము వాటిల్లినది.

ఆంధ్రాసుగారి యపవ్యాసానంతరమున వందన సమర్పణము తోనూ, జయజయధ్వనములతోనూ సభ ముగిసెను.

నర్సాపురం తాలూకాభివృద్ధి సంఘము

సర్వాపురము.

ఆంధ్ర స్త్రీలబహుమతి పరిశీలనలెత్తములు

- కృత్యానులేపాద 1. నర్సాపురం గోటి కలకత్తా (శ్రీ శ్రీ శుక్లాపూర్ణ గారి బంగారుపతకము), 2. చేలోలు నుభక్త పి. టి. జగన్నాథాచార్యులుగారి బంగారుపతకము), 3. యేలేశ్వరపుణ్య లక్ష్మీదేవమ్మ (సి. రాజగోపాలయ్యంగారి బంగారుపతకము), 4. నందూరి బుచ్చి వెంకటమ్మ (శ్రీ వెంకటేశ్వర శాశిరావుగారి బంగారుపతకము), యేలూరు రి. జంధ్యాల కామేశ్వరమ్మ (రావుసాహెబు కో. యశ్వన్త పంతులుగారి బంగారుపతకము), 6. వెన్నెలగంటి రంగనాయకమ్మ (అల్లి వి. వి. శాఖ వశాపుగారి బంగారుపతకము), వర్ధాకిమిడి 7. శ్రీరామిమ్మ వెంకట సుబాలక్ష్మి, 8. ఇలివాడ రంగనాయకమ్మ, 9. కానా సీతారామమ్మ, 10. ఇకటూరిగిరిబాబు, 11. న్యాయతి తిరుమలమ్మ.

యెర్రమిల్ల నారాయణమూర్తి, కాశ్యపమ్మ

బెజవాడ మైలవరం హాలులో

శ్రీ కృష్ణ హిందూ థియేటరు

ఫస్టు కంపెని, తెనాలి.

బుధవారము 22-2-22 తేదిన రుక్మాంగద

(ఏకాదశి మహాత్మ్యము)

నాటకములను ప్రదర్శింతురు.

రేట్లు: 2-0-0, 1-8-0, 1-0 0, 0-8-0, 0-4-0 స్త్రీలకు ప్రత్యేక స్థలం 1-0-0, 0-8-0, 0-4-0 ఎ. నారాయణరావు, ఎ. వి. శాస్త్రి, [8455] స్టేజి మేనేజరు. పెకటరి.

ఏలం అమృతము

మద్రాసు, తేనాంపేటలో

హైకోర్టు నటులగునున్న గతించిన, దివాన్ బహదూరు సి. రామచంద్రరావు సాహెబుగారి నెం 53 రు లజ్ వశాను బంగాళా ఏలముచేసి అన్యుబడును.

పూర్తి బంగాళాకుగాని, లేక ప్లాటులకుగాని సవాలు చేయబడిన తరువాత కారణ మేమియు తెలుపకనే పాటను రద్దుచేయు స్వతంత్రము ఈ దిగువ చేవ్రాలు చేసినవారికి గలదు.

భవనము విస్తీర్ణము 106 1/2 గ్రాండులు, బంగాళాయందు 22 కూటములు, గదులు గలవు. అమితమైన నివేళనము గలదు.

రాజులు, జమీందారులు, వక్ఫీళ్లు, వర్తశాఖా మణులు మున్నగువారికి మిక్కిలి వసతిగానుండును. ప్లాను, ఏలముషరతులు మొదలగువాటికి ఈ క్రింద చేవ్రాలు చేసినవారికి వ్రాసిన బడయ గలదు

బి. మూర్తిరావు, బి. ఏ. బి. ఎల్. అడ్వోకేటు, టేలుపేట, బెంగుళూరు

మి రౌ బ డి

మీ కుటుంబ సభ్యులకు చాలినంత శేషభుజు, మీరు నిరాశములై గాని నభివృద్ధి చేసుకొనటకు కొన్ని మార్గములను కనిపెట్టి అందుచే గుఱుము నడుపుచుండురు. ఈలాటి విషయములలో మా సలహా మీకు ముఖ్యమైనది.

అలాగే స్థాంతుల పంపిన సులభముగా పైకము సంపాదించు మార్గములు కెలుపు పుస్తక మొకటి పంపబడును. (8885) Prof:- P. N. DILAWARI, Aitsarnr, No, 49

జాబులు

పంచమవిద్యార్థులకు వేతనము:

హిందీ, శతపథిని నేర్చుకొన గోరు పంచమవిద్యార్థులకు ఇచ్చుటకు గాను 8 ఎనిమిదివిద్యార్థి వేతనములు కలవు. విద్యార్థి వేతనము పొందగోరు విద్యార్థులు కనీసము పదునారు వత్సరముల వయస్సుకలవారయి ఇండియన్ తెలుగులో కనీసము నాలువ తరగతి వారి కున్నంత జ్ఞానమును నుండవలెను. విద్యార్థులు మంచిపదవి కలవారిని యోగ్యతాపత్రములతో దరఖాస్తులను ఈనెల 25 వ, తేదీలోగా ఈక్రిందివారికి పంపవలయును. విద్యార్థులు హిందీ యాభ్యాసముక పదవికి తగ్గితు చేయవలయును. మరీయు శతపథిని నేర్చుకొనవలయును. మంజూరయిన దరఖాస్తుదారు మార్చి నెల 1 వ తేదీలోగా వచ్చి పాఠశాలలో చేరవలయును.

ఆంగలూరు } దు. రా. చం. చౌదరి.
16-2-1922 } జాతీయ పరిశ్రమాలయం

హిందీ ప్రచారాశ్రమము.

హిందీ ప్రచారాశ్రమమునందు నేటి వ ఆరు శతక కాఖ (అనగా హిందీ యాభ్యాసములనుగా తయారుచేయు కాఖ) అందు నలుబదిమంది చేర్చుకొనబడిరి. ఈ నలుబది మంది గాక మరీ ఐదువందమందిని జేర్చుకొనుటకు నిర్దేశించబడినది. ముందు జేర్చుకొనబోవువారిలో శ్రీలకు పంచమలకు 10 స్థలములు ప్రత్యేకముగా నుండునని. తక్కిన పదిస్థానములకు జాతిమతభేదములు లేక ఎవరైనను రావచ్చును. ఆశ్రమము నందలి వసతిగృహమునం నిప్పటికి 12 గురు విద్యార్థులు కలరు ఇంకను పదియిదికి స్థానముకలదు. విద్యార్థులు ఈనెల 25 తేదీలోగా దరఖాస్తు చేసి మార్చి నెల 1 వ తేదీలోగా వచ్చి చేరవచ్చును. శతపథిని నేర్చుకొనవలయునని గూడ భావించుకొని కలవు. శత పథిని నేర్చుకొనగోరువారుగూడ ఈ నెలముందులోగా జేరవచ్చును.

ఆంగలూరు, } దు. రా. చం. చౌదరి,
16-2-1922. } హిందీ పరిషత్తునకాధ్యక్షుని

తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు

నెల్లూరుజిల్లా తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలనుగూర్చి, కాంగ్రెస్ వారి ఆభిప్రాయమును తెలుపవలసి అనేక ప్రాంతములనుండి జాబులు వచ్చుచున్నవి. ఆంధ్రరాష్ట్ర కార్యనిర్వాహకసభాసభ సంఘమువారు చేసిన (6) సంబంధ తీర్మానము ప్రకృతితరము. ఆ తీర్మాన మిట్లున్నది. "రాబోవు, తాలూకాబోర్డు, జిల్లాబోర్డు, మునిసిపాలిటీ యూనియన్ ఎన్నికలయందు, అసహాయదారుల నే ఎన్నుకొనవలసివచ్చినదిగా ఈ కమిటీవారు జనలను హెచ్చరించుచున్నారు." ఈతీర్మానము ననుసరించి నెల్లూరుజిల్లావారి ననుచుకొనవలెను. ఆభ్యర్థులలో, పూర్తిఅసహాయదారులు లేకున్న నెల్లూరు కొందరు వ్రాయుచున్నారు. అట్టిస్థితియందు ఉండు వారిలో, ఖద్దరువస్త్రధారణము చేయుచు, నిరంతరము యథా శక్తి గాంధీమహాత్ము నుద్వేషమునకు తోడుపడువారల నెన్నుకొనవచ్చును. అట్టివారును లేనియెడల, ఎన్నుకొనకయ్యుండుట సమంజసము. కాంగ్రెసుసంఘములందు సభ్యులునుగా నుండు గ్రామస్థుల కందరికిని, కాంగ్రెసు ఆభిప్రాయముల ప్రకారము నడచుకొనుట ముఖ్యకర్తవ్యము.

కొ. పార్థసారథిఅయ్యంగారు,
జిల్లాసంఘకార్యదర్శి.

దివితాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

15-2-1922 తేదీని చల్లపల్లి గ్రామములో సమావేశమైన దివితాలూకా, కాంగ్రెసు సంఘసభలో చేయబడిన తీర్మానములు.

గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులనుండి కనూలు చేయబడిన చందా మొత్తములో, జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమునకు పంపుచుండెడితరుననే, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమునకున్న నాల్గవ మంతుసామ్య పంపవలసినదిగా యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

2. తాలూకా, కాంగ్రెసు సంఘము చేరువిధముగ తీర్మానించువరకు దేవరకొటపరగజాలలో వనూలుచేసెడి తిలకు స్వరాజ్యనిధి మొత్తమును గొట్టెపాటి బ్రహ్మయ్యగారికిని, దివికనులో వనూలు చేసెడి మొత్తమును వేమూరి సుబ్రహ్మణ్యంగారికిని యిచ్చి సరియైన రసీదులు పుచ్చుకొనవలసినదిగా తీర్మానించడమయినది.

అన్నిగ్రామములలోను కాంగ్రెసు సంఘములను నెలకొల్పి సంఘము లున్నచోట కొత్తచందాలు కనూలు చేసి వారివారి కార్యనిర్వాహకులను అధ్యక్షకార్యదర్శులను తాలూకాసంఘమునకు తమప్రతినిధిని ఎన్నుకొని మార్చి 1 తేదీలోగా తాలూకా సంఘకార్యస్థానమునకు తెలుపవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

గ్రామకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శులు, వారుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు పంపు రిపోర్టునకు నకలు నొకకానిని తాలూకా సంఘకార్యస్థానమునకు పంపుచుండవలెనని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

గొట్టెపాటి బ్రహ్మయ్య,
ఘంటకాల — కార్యదర్శి.

చీరాల వలస పేటలో 70. ఇండ్లు
పరశురాముప్రీతియగుట.

చీరాల మునిసిపాలిటీ బాధకు తొలగించుకొనగలందులకు తమ యిండ్లను సహితుము వదలి ఊరువెలుపల పాకలు చేసికొని కాపురము చేయుచుండినవారిలో నిరపేద లగు గొల్లలు దైవవారు వగయిరాల పాకలు 11-2-22 తేదీ వగలు 10 గంటలకు మాత్రముగా నొకయిల్లు ముట్టుకొని యావత్తు యిండ్లు అందులానేయుండే కొంత ఆస్తి పరశురాము ప్రీతి అయ్యింది. వెంటనే గ్రామములోని ఉదారగుణులు చందాలు చేసికొని కొంతసామ్య వనూలుచేసి వారికి భోజన వసతులు యేర్పాటుచేసినారు. 12-2-22 తేదీన శ్రీయుత టంగుటూరు ప్రకాశం పంతులుగారు మాగ్రామము దయచేసి కాలిన పాకలు దర్శించినారు. తిరిగి పాకలు చేయించగలందులకు మాగ్రామములోని ధనికులు కొందరు చందాలు చేసినారు. శ్రీ ప్రకాశం పంతులుగారు చీరాల పాకల సహాయార్థము రు 100 లు విరాళము యిస్తూ తమ శక్తివంచన లేకుండా యింకా కొందరిచేత యిప్పించెదమని వాగ్దానము చేసినారు. తిరిగి పాకలు చేసికొనుటకు మూడు 1500 లు కావలసియున్నది. పాకలు కాలిన వెంటనే కొందరు నిలుచుటకు నీడ లేని కారణమువల్ల సమీపములో ఉన్న తమ గ్రామములోని స్వంతగృహములలో ప్రవేశించగా యీసంతుకనుగొనివారి ఇండ్ల వద్దకు మునిసిల్ చైర్ మెన్ గారు మేజిస్ట్రేటువారు, పోలీసు వారు వెళ్లి మీరు తిరిగి పాకలుచేసికొనవలసిన అవసరములేదు. ఇక్కడనే వుండవలసివచ్చింది. మీ ఆస్తిని మేము కాపాడెదము. మీరు యుయ్యవలసినయింటిపన్ను రు 1-0-0కి లోపు పన్ను తీసి వేస్తాము. పన్నుపన్నులు పున్నవారివద్ద అందరు గ్రామము లోనికి వచ్చేవరకు వనూలుచేయును. అనే మొదలయిన సంగతులు వారిశక్తివంచన లేకుండా భోధించినారు. కాని యీ ఆసామీయమాత్రం పాకలు చేసికొనుటకు బహుత్వరిత ప్రయత్నములు చేస్తూ పనులు చేసికొంటూ వున్నారు. ద్రవ్య లోపము వల్ల అలస్యము జరుగవచ్చును గాని వుద్దేశ్యములతో యే విధమైన భేదాభిప్రాయములు లేవు. ఎదిరికత్తులు మాత్రం. వీరు గ్రామములోనికి వచ్చినారు. ఇంకా కొందరు వీరినిచూచి వచ్చెదరు. మనకార్యము గట్టెకునేని ఆభిప్రాయములు పడుతూ వారివై ఆధికార్థకు రిపోర్టులు పంపిణీలుగా తెలియుచున్నది గాని యీప్రకారం యెప్పటికి జరుగలేదను. శ్రీయుత చోరగూడి వెంకటాద్రి పంతులుగారు (బాపట్ల) ఊ. రా. వెంకటేశ్వర్లుగారు చీరాల కాంగ్రెసు ప్రసిడెంటు, శ్రీభాగ్యం సుబ్రహ్మణ్యంగారు గ్రామకమిడి ప్రసిడెంటు, వీరికి 144 క్లక్ నోటీసులు అనగా యిండ్లు కాలిన వారిని గ్రామములోనికి వెళ్ళవద్దని చెప్పట ఆస్తిని తీసికొని వెళ్ళకుండా ఆభ్యంతర పెట్టుట వగయిరా పనులు చేయకుండా వుండగలందులకు యిచ్చియున్నారు. గవర్నమెంటువారి చర్య యీప్రకారముగా నున్నది. మాగ్రామప్రజలు మాత్రం మునిసిపాలిటీ తీసివేసవరకు గ్రామములోనికి రాకుండ వుండవలెననే దీక్షతో నున్నారు. ఉదారగుణముగల దేశీయు లందరు తగిన ద్రవ్యసహాయము చేయప్రార్థితులు.

చీరాల రంగయ్య.

(3081) "కత్తికట్టలు"

వెదకత్తి గల్లి గజను పొడుగు గలవి. సొగసునవి.
1-కి రూ 4-8-0.

దక్షను కొనువారికి 1టి ఉచితము పోటీకట్టలువేరే.
వలయువారు అద్దరుతో ఒకరూపాయి
అదాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అందు కొ
కట్టలు అండ లాక్ మేకర్స్ etc.
వెద్దాపురం, (గోదావరిజిల్లా)
ఒకటిగ్రామిక ఆదేశము: ఇంద్రప్రస్థం వెద్దాపురం.

బందరు తిలకు ద్వారము

బందరులో లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకుగారిని నిత్యము స్మరించుటకు పట్టణ నుద్యభాగమున విశ్రాంతిల చౌకులో ద్వారము ఒకటి నిర్మించుటకు పురపాలక సంఘము వారి వుత్తరవు పొంది 1921 సం॥ ఫిబ్రవరి మాసమునకు అందుకొరకు ప్రయత్నించి యీ దిగువ విధముగ వాగ్దానము లున్న, డబ్బు కనూలున్న, చేసి 1921 సం॥ మార్చి నెలమున జాతీయ మహాసభ పునఃసంఘమువారు కోటిరూప్యములు తిలకు స్వరాజ్యనిధికి సమకూర్చు తీర్మానించినందున, కొందరి పెద్దల యనుమతిని ద్వారముకొరకు ప్రయత్నమును తాత్కాలికముగ నిలిపి వేయడమయినది. ఇందుకు విరాళ మొసంగినవారు:

- (1) కురగా నరసింహరావు పంతులుగారు నాటక ప్రదర్శన విరాళము ఒకయింపిటికెట్లకు వనూలుఅయిన రొక్కల రు 125-0-0 లకు నాటకమునకు అయిఖర్చు రు 86-4-0 పోగా, 88-12-0.
- (2) కాజ కామేశ్వరరావు పంతులుగారు 1-0-0
- (3) సరసాను మోదినీ సంఘమువారు నాటకము ప్రదర్శించినందున వచ్చిన ఆదాయము రు 35-0-0 లో నాటక ఖర్చు రు 33-9-0 పోగా 1-7-0 సదరునాటకములు ప్రదర్శనకు బుట్టయిపేట నాటకశాలను గొడుగుపేట నాటకశాలను వుచి కిముగ నొసంగిరి.
- (4) మహాశక్తియనునకు సముద్రమువద్దకు వచ్చిన యాత్రా పరులకల్ల బందరులో రు 21-2-9, హంసలదీపవద్ద ముప్పిలక్కి నారాయణగారిచే వనూలు 11-8-0. మొ॥ 32-10-9 కి భజన వస్త్రరాఖర్చు 8-4-0 పోగ నిలువ 26-6-9. మొత్తం 117-9-9.

దరిమిలా యిందుల ధవార్జనకుగాను ఆవుతార పరివర్తన మను తిలకు నాటకమును సంచారమున తీసికొని వెళ్ళగా ను మారు రు 200-0-0 లు నష్టము వచ్చినది. ఆ నష్టమును నా స్వంతమున భరించినను నిలువ డబ్బు రు 117-9-9 లు మాత్రమేను అంతవరకు కొందరి పెద్దలవద్దను వెళ్ళగా చేసిన వాగ్దానములు:—

శీలం జగన్నాధరావునాయకుగారు రు 50-0-0, పురాణం నూరికాశ్రీగారు 50-0-0, చిట్టూరి వేంకటనరసింహ్యం పంతులుగారు 50-0-0, కొండపర్తి శ్రీకామలుగారు 50-0-0, సయ్యమంతుల రామబ్రహ్మంగారు 15-0-0, ఒక అభిమాని గారు 5-0-0. వనూలు చేయలేదు.

వడ్డమూడి వరదరాజునాయకుగారు, కెడింబి హను మంతరావు పంతులుగారు విన్నకోట వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం నాయకుగారు యింకా కొందరు పెద్దలు విశాఖ మొసంగుటకు వాగ్దానముచేసిరి. మొత్తము తెలుపలేదు.

ఇండియన్ డ్రమెటిక్ కంపెనీవారు మత్స్యపుర దేశీయ సమాజమువారు బాల భరతసంఘమువారు ఒక నాటకప్రదర్శనము నొసంగ వాగ్దానమొసంగిరి. యింకా మాడదగినవారు చాలమంది వున్నారు.

యిందు తాలూకు సామ్యగురించియు ద్వారనిర్మాణ ఆలస్యముగురించియు కలిగిన కలవరమును మాని "సదరుద్వారమునకు చేపూర్వకమైన ధనమునకు కిరత పరికరములకు, సదరుద్వారము యానంవత్సరము ఆగష్టు నెలముఖ్యలోగా పూర్తి చేయుటకు శక్తివంచనలేని ప్రయత్నమును చేయబూనిన, నా కన్ను, సంఘమువారికిన్ని" తగువిధముగ తోడ్పాటొసంగుటకు పురజనులను తదితర ఆభిమానులను ప్రార్థించుచున్నాను. మరీయును,

ఈద్వారము పూర్తి కాగానే మిగత మూడుకోడలయి పులను లోకమాన్యని సంకల్పసిద్ధికి సత్కారగ్రహారము బూని ప్రపంచమున మహాత్మ్యభిరుదాంతు లయినవారిని నిత్యము స్మరించుటకు గాంధీద్వారము ఒకటి; హిందూమహాత్మ్యతీయసభ్యులకు కారకులయి మహాత్ముని ఆజ్ఞానుసరణి కారయతులయిన వారిని నిత్యము స్మరించుచుండుటకు ఆలీనాదరద్వారము ఒకటి; ఆంధ్ర జాతీయవిద్యకు స్వాధ్యభ్యాసము కనుపరచి, జాతీయ కళాశాలకు జీవితమును అర్పించి కీర్తికేషులయినవారిని నిత్యము స్మరించుటకు హనుమద్వారము యిటి; నిర్మించి శ్రీస్వాతంత్ర్యముకొరకు, దేశస్వాతంత్ర్యముకొరకు యితరదేశములలో సంచారముచేసి, శ్రీలను రాజకీయవ్యవహారములకు ప్రోత్సాహపరచిన శ్రీమతిసరోజినాయకుగారిని స్మరించు విశయస్తంభమును చామవధ్యభాగమున నెలకొల్పి ఈమధివిబందరులోని విశ్రాంతి చౌకు ఆంధ్రదేశమున జాతీయ మహాత్మ్యముగ చేయవలెననే నాసంకల్పము. తమ అందరికీనే భావించి నెరవేర్చుటకు తోడ్పాటొసంగ ఆంధ్రదేశీయులందరిని ప్రార్థించుచున్నాను.

కోపల్లె చినకృష్ణారావు.

వాతావరణ నిర్ణయ

1922 సం. జనవరి నెల 20-వ తేది సోమవారము

Table with 6 columns: Time (గంటలు), Wind Speed (వీల వేగము), Humidity (తేలికదనము), Rainfall (వర్షపాతము), etc. Rows include various weather observations throughout the day.

సర్కారు:- మేఘములు లేవు. వాయువు శుభ్రము. తక్కువగా ఉన్నది. పొడిమిట్టము చాల ప్రచోదములందు 60 అంశముగ నుండెను. దక్కను:- మేఘములు లేవు. ఆర్ద్రత యెక్కువ. రాత్రి వేడిమి మామూలుకన్న 4 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్ణాటకము:- చాల భాగములందు మేఘములు లేవు. ఆర్ద్రత మామూలుగ నున్నది. రాత్రి వేడిమి 3 1/2 డిగ్రీలు తక్కువగుండెను. నెండ్రిలు:- మేఘములు లేవు. ఆర్ద్రత తక్కువ. దక్షిణము:- మేఘములు స్వల్పముగ గలవు. ఆర్ద్రత తక్కువ. పశ్చిమతీరము:- మేఘములు చాలవరకు లేవు. ఆర్ద్రత కొన్ని భాగములందు తక్కువ. మరికొన్ని భాగములందు తక్కువగ నుండెను. మైసూరు:- మేఘము స్వల్పముగ గలవు. ఆర్ద్రత తక్కువ. రాత్రి వేడిమి మామూలుకంటే తక్కువ. హైదరాబాదు:- మేఘములు లేవు. ఆర్ద్రత తక్కువ. వేడిమి కొంచెము తగ్గెను. బొంబాయి:- చాలవరకు ఆకాశము నిర్మలముగ నుండెను. ఆర్ద్రత తక్కువ. వేడిమి 3 డిగ్రీల మాత్రముగ నుండెను.

చారిత్రాత్మక

దేవదాసు గాంధీ గోరక్షణపురమునుండి ఫిబ్రవరి 17 వ తేదినాడు శత్రుకల కీ క్రిందితరీఖవార్త పంపిరి. ఫిబ్రవరి 9 వ తేది శుక్రవామనాడు ముఖ్యవిషయము లను గూర్చి అసోసియేటెడ్స్ ప్రెసు ప్రత్యేకవిలేఖను దొకడు మాలనా అడుసాభానిగారి యభిప్రాయములను తెలిసికొని వానిని ప్రకటింపక దాచియుండెను. ఇందులకు మాలనాగారు మిక్కిలి చింతలుచున్నారు. ముఖ్య విషయములను దాచి పెట్టి పంజాబు దురంగములను మఱవలసిన దని నేను (దేవ దాసు గాంధీ) వాతండ్రికి వ్రాయుచు నను నొకవందలని మాత్రము వెంటనే ప్రకటింపబడి విచిత్రముగ నున్నది. తన సందేశము లేఖకునికి రుదీపపండున ప్రకటించి యుండ లేదని మాలనా సాహెబు తలంచుచున్నాడు. గో-క్షణపురపు మూక చూపినచూనేకము నింద్యమని యెప్పుకొనుము, ప్రభుత్వాధికారులు నిరపరాధులు కారని మాల నా తెలిపియుండెను. చారిచారదురాచరములవలన కొన్ని ప్రచోదములలో కాననోల్లంఘనము నాపునల చేయవలసినదని నను కాశ్వత్ముగ దానిని మనకార్యక్రమమునుండి తుడిచివేయుటకు వీలు లేదని మాలనా సాహెబు తెలిపెను. శాంతిని సేవలకు కొట్టుట. లాహోరులో శాంతిని సేవలకు కొట్టుట యాగినదని మేమునకొంటిమి. గత యాదివారము నాడు పోలీసువారు, ఇద్దరు యూరోపియను అధికారులు మూజంగుల కొందరు శాంతిని సేవలకు కొట్టిన అమితముగ కొట్టిన తెలియుచు న్నది. ఈవిషయమై వివరముల కెదురుచూచుచున్నాము. కాని పోలీసు వారితోపాటుగ ప్రవర్తించుటకు కారణమే లేకుండ ను ఆ నేటలు మాకు తెలిసిరి. శాంతిని సేవలకు చెదర్చుటకు ఎంతెవల ముపయోగింపవలసి వచ్చునో, అంతతన్న సధిక మగ నుపయోగింపలేదని ప్రభుత్వమువారు తమ మామూలు సూచనలు చెప్పవచ్చును. అధికారు లీలాటి సూచనలను జూపి తప్పి పజుమకొనునంత కాలము ఈచర్యలాహోరు. ఆమృతస రులు జలందరులలో ప్రదర్శింపబడినట్టి దౌర్జన్యము ఇక ఆగదు. అధికారులు తప్పి పజుపవలసినది ప్రబల నేయని యెటుంగనగును ప్రజలీ లాటిసూచనలతోటి తృప్తవెదరు. ఇట్టి సమాధానముల వలన నసంపృప్తియు, అశాంతియు పెచ్చు పెరుగును. (బ్రెస్టూరు పత్రిక. ఆంధ్రసంవర్ధన ధర్మపుస్తక పతనశాల సికింద్రాబాదు. 6-2-1922 తేదిన సమావేశమయిన మాసమాజపు కార్యనిర్వాహక సమితియందు కీ క్రితము లయిన కోఫల్లి హను మంతరావుగారినిగూర్చి యీ క్రిందితీర్మానము చేయుబడినది:- "బందరులాని ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు స్థాపకులును, ప్రధా నోపాధ్యాయులునునై కళాశాలకు తమసర్వస్వము ధారపోసి, ఆంధ్రజాతల కృతజ్ఞతాబద్ధుల గామిచి, నిష్కలంక దేశభి మానముతో తమజీవితము సర్పించిన విద్యానిధి, నిగర్వచూడా మణి, జాతీయవిద్యా ప్రసారమునందు ఆంధ్రదేశ కార్యపండి తుడు అయిన కోఫల్లి హనుమంతరావు, ఎం. ఏ. బి. ఎల్. గారు 2-2-1922 తేదిన స్వగృహులైన వినుటకు ఈ ఆంధ్ర సర్వసేవ గ్రంథాలయమువారు మిక్కిలి వగచుచున్నారు." చెన్నరాజధాని పోలీసుసంఘము:- ఈసంఘ ముయొక్క సాధారణభాగ ఫిబ్రవరి 16 వ తేదీ జరిగెను. అందు, పోలీసుకమిషనరుగారు పంపిన లేఖపైని తమ కష్టములగూర్చి విచారణ ఆర్థికసంఘమువారు జేయుచున్నారని దెలుపుట కీ డిశంబరు జనవరి నెలలదెలియుచు వున్నకొనుటకును, యితరపట్టణ ములలోని సంఘములను రాజధానిసంఘములో జేర్చుకొనుటకు కార్యనిర్వాహకసంఘమున కధికార మిచ్చుటకును, ప్రతికాన్సే బిలును 0-4-0 ను హెడ్ కాన్సేబిలు 0-8-0 లను చెల్లించ వలసినదిగాను తీర్మానింపబడినది సంఘాధ్యక్షులు మాకుదెలుపు చున్నారు. పశ్చత ప్రాంతములు:- మేఘములు లేవు. మెర్క రునందు ఆర్ద్రత తక్కువగను మరి ఇతర ప్రచోదములందెక్కడ గను గలదు. పగటి వేడి అధికము. బంగాళాసాగరమునందు వాయుభారము తిగి తగ్గెను. కాని వాతావరణము బాగుగనే యుండవచ్చును. ఎస్. ఆర్. యు. సాఫూరు. వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు మద్రాసు.

ధానావ్యవహారములు:- బీహారు, ఒరిస్సా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటిచిన యీ క్రింది ప్రకటనము ప్రచురణ సంఘాధికారికి జేసినది:- గాంధీగారు బొంబాయినుండి ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీని గావించిన ప్రకటనములో ప్రభుత్వమువారు జేయు న్యాయవిరుద్ధని ర్మంభములని కొన్ని సంతులు దెలుపబడినవి. అందువలన సా త్వికకానోల్లంఘనముకు దంగవచ్చునని ఆయన ముద్దేశమై యుండవచ్చును. అదెలిపిన నిర్మంభవిషయములలో యీ క్రింది దొకటి:- "ఒక యు డ్లో గి త న బృం ద మ లో యెవరి యుత్తరువు లేకుండ గ్రామములను లూటీజేసి నటుల వీసారు ప్రభుత్వమునా రొప్పుకొనిరి." ఇది ధానాతానాకు సంబంధించినదియే గావలయును. దీనినిబట్టి లూటీ, పోలీసు అధికారి ఉత్త రువులక్రింద జరిగెనయు, దీనిని బీహారు ప్రభుత్వమునా రంగీ కరించి రనియు దెలియుచున్నది గాంధీగారు దెబ్బపడి కానన సభలో ఫిఫునెక్టరీ గావించిన యుదంతముకు సంబంధించినది యీ క్రింది విషయము. 1921 డిసెంబరు 27 వ తేదీని వైకుంఠపూరు ఫ్యాక్టరీ మానేజరు మాకేనానగారు కొన్ని గ్రామములలో చాలాకలలులు జరుగుచున్నవని నెలుపగా మిలిటరీ పోలీసు అధికారిహకులు, పిహాసాయా, బెయిగాల్వా, చంద్రపూర్, వైహూలియానుమొగుడ బోయరి. పిహాసాయా గ్రామ ములో యేమియును లూటీలు జరుగలేదు. మిలిటరీ గ్రామ మాలలో యేదోకొద్దిగ లూటీ జరిగెను. అలాటి యెక్కువగ లేదనియు, యేదో ప్రక్కనులలో గుండమాకీ కొన్ని వస్తువుల యెక్కువని పోయినియు జ్ఞాపకస్థితి దెలిపెను. వైహూలియాగ్రామములను చిప్పనాకును పోలీసుఇన్స్పెక్టరు గారి కీ మము దెలియదాయెను. ఆప్పు దాయన వెల్లితనీని యిప్పించెను. పోలీసుఇన్స్పెక్టరు జేసులగారు లూటీజేయు సోవారులవై చర్యచేసికొనుటకు కోగబడిరి. విచారణలోనే మైన సేరములు బైటపడునేని నబోడిజనలతోసహి బెట్టుకొన గుర్తించ వలయును. కావున ప్రభుత్వమువారు దెలిసిన సంతులబట్టిమాడ లూటీ యెక్కువగ జరిగెనని ప్రకటించిన విషయములు కాస్త యున్న కొండంతలు జేసినవియు, లూటీయెనగో సోవారులు కృత్రిము జేసినవియు తెలుచున్నది. ఈసోవారులు చేయు చేష్టలు జరుగుటకు ప్రభుత్వమువారు తగుజాగ్రత్త చీసికొని రని గూడ తెలియగలదు. (ప్రచురణసంఘము). బర్మాబహిష్కార విరుద్ధశాసనము 1922:- 1922 ఫిబ్రవరి 21 వ తేదీని బర్మాశాసనసభలో ఒక శాసన మును, బర్మాలో రాజకీయముగ వాక్యావసస్వాతంత్ర్యమును సురక్షించుటకు, ప్రవేశపెట్టుటకు తీర్మానింపబడినది. ఈబిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు ఉద్దేశములను కారణములను దెబ్బపరచుచో, దాని ప్రవేశపెట్టుటకుద్దేశము, రాష్ట్రములో రాజకీయముగ వాక్యావస స్వాతంత్ర్యమును సురక్షించుటకుని తెలుపబడినది. బర్మాలో బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనమును (ప్రవేశపెట్టు తేరి, బహిష్కారా శ్రమ ను పయోగించి ఒకపక్షమువారు స్వీయాభిప్రాయములకు ప్రాముఖ్యము నీయుటకు ప్రజలను రక్షించుటకై యవసరముగ నున్నది. ఈ బిల్లులో ముందు 'రాజకీయోద్దేశముల సభివృద్ధిజెందిం చుటకై' యను మాట లుగుటచే, సాంఘిక, మత, వాణిజ్య, బహిష్కారములకు ఏమాత్రము సంబంధము లేదని తెలియ గలదు. బిల్లు 6 వ సూత్రములో మతబహిష్కారము, పరిశ్రమలలో సమ్మె యిది చేరుచేయబడినది. ఇంతియగాక బిల్లు 8 వ సూత్రములో ప్రాసిక్యూషను జేయుటకు ముందు స్థానికప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు అవసరమని దెలుపబడినది. బిల్లు రెండవసూత్రములో 'బహిష్కారము' అను మాట నిర్వచనము విస్తార మైనదైనను, దాని వాదనలో బెట్టుటకు వైదేషికవిధమున కొంతవరకు మాత్రమే యుండును. ఒకవృత్తి బహిష్కారించెనేని, ఆయనచేయుపనులు ఒక్కడను, దుర్బుధి తోగాక స్వప్రయోజనమునకై పో శక్తింపబడడు. కావున శిక్ష వ్యక్తిబహిష్కారముగాక యితరులను బహిష్కరింపుచుని ప్రోత్సాహము జేయువానికే యెక్కువగనుండును. ఈబహిష్కారపు బెదిరింపు చాలతీవ్రముగనున్నది. ఇట్లు బహిష్కారమునకై పురికొల్పవారికి 6 నెలల శ్రేయగాని జరిమానాగాని, లేక రెండునుగాని విధింపబడును. (ప్రచురణసంఘము). శివసరస్వతీపత్రికా సంపాదకులగు బాపాటి కట్టాభి రామశాస్త్రిగారి సతీతత్వము దివి కేగిరని చాలచింతిల్లుచున్నారము.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

ధిల్లీలో అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సమావేశము-సభ్యులకు బసలు భోజనసదుపాయము

శ్రద్ధానందస్వామి కొన్ని సవరణల నుపపాదించ గోరుట

పంజాబులో రైజాదా హంసరాజుగారి కేసు విచారణ-బెంగళూరులో కాంగ్రెసునాయకులకు

వాగ్దానము నోటిసులు-అమృతసరువద్ద జరయిమంగళము 16 గురిని పట్టుకొనుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గోదావరిజిల్లా పట్టిసంలో శివరాత్రి మహోత్సవము - కాంగ్రెసు వలంటీరుల సంఘము - తగిన ఏర్పాటులు జరుగుట

బొంబాయి

అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసమావేశము సభ్యులకు బసలు భోజనసదుపాయము

ధిల్లీలో యి నెల 24 వ తేదీని జరుగు స్థాయిసంఘసమావేశమునకు వెళ్లగోరు హిందూమహమ్మదీయసభ్యుల క చట బసలనిమిత్తము రెండు ధర్మాశాలలను ఒకయింటిని ఏర్పాటు చేసితిమి. వ్యయములను సభ్యులు భరించుపద్ధతిని భోజనముగూడ పెట్టుట కేర్పాటులు జరిగినవి. ఉత్తరములను వ్రాయగోరు వారు హాకీం అజ్జులుఖానుగారికి గాని డాక్టరు అన్నారీగారికి గాని లేఖలను వ్రాయ ప్రార్థితు లని కాంగ్రెసు కార్యదర్శి ప్రకటించెను.

శ్రద్ధానందస్వామి లేఖ

సమస్తి కాసనోల్లంఘనమును మానివేయవలెను. నిర్మాతలకు మగు విధానము నంతను ఆపివేయవలెను. కాంగ్రెసు సభ్యులు కాసన సభలకు అధ్యక్షులుగా నిలువవలెను. అను సవరణలను నేను స్థాయి సంఘసభయందుపాదించెద నని శ్రద్ధానందస్వామి హరిద్వారములోని గురుకులమునండి కాంగ్రెసు కార్యదర్శి పటేలుగారికి వ్రాసెను.

పంజాబు

రైజాదాహంసరాజుగారి కేసులు

బాంబేలో హంసరాజు (జలందరు అసహాయాద్యమనాయకుడు) గారిపై కేసులలో 17 వ తేదీని జలందరులో 145 శకను కేసులో హంసరాజుగారు నిర్దోషియిరి. 107 శకను కేసు 24 వ తేదీని విచారణ జరుగును.

బరియమంగళమున 16 గురిని పట్టుకొనుట

అమృతసరుజిల్లాలోని బరియమంగళమున 16గురు అకాశీతాపారు మతసభ యను మిమమిద రాజీయసభ నచట జరిగిరి. రాజీయ విషయములను గూర్చి యుపన్యసించిరి. సభకు చచ్చివారిని బలవంతపెట్టి వారికలపాగాలకు నల్లరంగు నూసిరి. అని 15 వ తేదీ మధ్యాహ్నము అమృతసరు డిప్టీకమిషనరు పైనికులతో గూడ బరియమంగళుకు పోయి వారినిందరిని అరెస్టుచేసి అమృతసరుకు తీసుకొనివచ్చెను. వారిపైని క్రొత్త నిర్బంధకాసనముల క్రింద కేసు చేబుబును.

మైసూరు

బెంగళూరులో కాంగ్రెసు.

హయకులకు వాగ్దానము ఎన్. ఎన్. పెట్టరు మండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు), ఎన్. ఎ. ఎ. రాజ్య (కార్యదర్శి) భీమారావు, శ్రీనివాసరావు (భీమారావు కర్నాటక కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు)- ఎన్. శర్మకరు ఎన్. ఆర్. శ్రీనివాస రావును, రామలూతివారి, భీమారావు కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులుగూర్చి యి నెల 18 వ తేదీ మొదలు 2 నెలలవరకు ఉపన్యసించుగూడదు. బహిరంగ సభలలో పని చేయగూడ దని 144 క్రింద బెంగళూరులో నోటిసులు పంప బడెను.

(అసోసియేటుస్ వెసు)

బెంగళూరులో టస్కరుగారి కభినందన సభలు. - వీరు బెంగళూరునుండి వెళ్లిపోనుండుటచే చాల నిగ్గుననసభలు జరిగినవి. 18 వ తేదీ యువయువన కంట్రోలు మొంటు మ్యూసి పలు కమిషనరు ప్రత్యేకసభను గావించెను. ఆసభలో మా మూలచర్య పూర్తియైన పిమ్మట గత 4 1/2 ఏండ్లనుండియు టస్కరుగారు చేసిన సేవకు గూర్చి ప్రశంసించుచు మూర్ఖ నారాయణరావుగారు (వై సుప్రెసిడెంటు) ఉపన్యసించెను.

సంయుక్తరాష్ట్రములలో స్టాంపుపన్ను హెచ్చించుట: - దీనినిగూర్చి కాసనసభలో చర్చ జరుగును.

ఒక ధనికుడు లంచ మియ్యనచ్చించుచు కేసు

పూనాప్రాంతమున థానాలో ద్వారాకదాసు గోకర్ణక దాసు పరమానందదాసుగారి భూములను దొంగిలెనువారు కొన దలచి మిరాన్సుగారు అను సర్వేయగను భూములను పరిశీలించుటకు పంపిరి. ఆక్టోబరు నెల 8 వ తేదీ యువయువన పరమానందదాసుగారు తేయాకునీకత్తాగి వెండిగిన్నెల పెట్టుకొనికొని సర్వేయరు బకరు వెళ్లగా సర్వేయరు వాసుగారిని వెవలి పొమ్మని కంట్రోలు మొంటు మేజిస్ట్రేటు కొద్దిలో కేసుచేసెను కేసు నిజముగాదని దాసుగారు నడిచిరి.

ఇంగ్లీషుమనుషుల ప్రతిక ప్రకటించినవార్త ఆసత్యము

సంయుక్తరాష్ట్రములలోని ఖేరీలో ఘోరములుజరిగినవి పోస్టాఫీసును తగులబెట్టిరి అని యింగ్లీషుమనుషుల ప్రతిక (కలకత్తా ప్రకటించినవార్త పూర్తి గా నిజముగాదు. కొందరు దొంగలొకచిన్న పోస్టాఫీసులో దూరి కొద్ది గా తగులబెట్టిరి. ఆసహాయ వారులను దీనితో సంబంధ మేమియునులేదు అని ప్రచరణ సంఘమువారు తెలిపిరి.

బొంబాయి హైకోర్టులో బందిపోటు కేసు విచారణ.

హాకీషేరు మహమ్మదును మరి 24 గురు బెలుచీ పతానులును ఒకజట్టుగా కేంద్రీ బందిపోటులను చేయుచుండిరి. వారు బగ్గీదాలోను గుజరాతులోను థానాలోను బొంబాయిలోను గూడ 6 1/2 బందిపోటులను చేసిరి. ఈ కేసు ఇదివరకు 49 హిరింగులు జరిగినవి. ముద్దాయిలలో నలుగురికి ద్వీపాంతరవాసమును నలుగురికి చెలి 10 ఏండ్లును 10 మందికి చెలి 7 ఏండ్లును ఒకనికి 5 ఏండ్లును మరియొకనికి 18 నెలలును కఠిన శిక్ష వేయబడెను. నలుగురిని వదిలివేసిరి. ఇంకను కొంతమంది మిద వాత్యలకు బందిపోటులకు కేసులు విచారణలో నున్నవి

తార్వాసీలో అల్లరులు: - బీహారు రాష్ట్రమున పలాము జిల్లాలో మనాటు పోలీసు స్టేషనుకు చేరిన తారావాసీ (గామమున 16 వ తేదీని అల్లరులు జరిగెను. పోలీసువారికి రాళ్ల దెబ్బలు తగిలెను. అచటికి పోలీసు సిబ్బందిని పంపిరి.

సయాముకు నల్లమందును పంపుట: - సయాము దొంగతనమువారు కొరకుచే 1-1.23 మొదలు 5 ఏండ్లవరకు నిర్ణయింపబడిన ఏకధాప్రకారము ఇండియానుండి నల్లమందు పంపుటకు యిండియా దొంగతనమువారు రంగీకరించిరి.

జమయితువులారామా సభ

సంయుక్త రాష్ట్రములలోని మహమ్మదీయు లందరును కలసి మతగురువును (అమీరుమోయితు) నియోజించుటకు క్యాన్సరులో ప్రత్యేకసమావేశమును జరుపవలె నని ప్రముఖులును వులేమాలను రాష్ట్రీయ జమయితుసంఘమువారిని కోరిరి.

పట్టిసం మహోత్సవరాత్రి మహోత్సవం

ఈ నెల 24 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు పట్టిసంలో శివరాత్రి మహోత్సవము జరుగును. వేలకొలది యాత్రకులు వచ్చెదరు. వారికి కార్యదర్శులు సేవచేయుటకు రాజమండ్రి తాలూకా రఘునర పురం ఫిర్కా కాంగ్రెసు సంఘమువారు నిర్ణయించిరి. 400 మంది వలంటీరులకు తగిన ఏర్పాటులు చే బడెను. కావున గ్రామకాంగ్రెసుసంఘముల కార్యదర్శులు వలంటీరులలో తగిన వారిని నిర్ణయించి పంప గలిగి సంతమందిని 23 తేదీరాత్రికే పట్టిసంగ్రామమునకు వలంటీరుల పేరుల పట్టితో గూడ పంప ప్రార్థితులని పోలనరమునుండి కార్యదర్శి నేను (20 వ తేదీ) తరఫివార్త పంపెను.

గంజాం

పర్లాకిమిడి సారావేలంపాటలు.

కాంగ్రెసు యుద్ధోగ్గుల రాజీనామాలు.

వలంటీరుదళముల తగ్గించుట.

పర్లాకిమిడిలో సారావేలంపాటలు జరిపి నందుకు ప్రజల కధికారము కలిగినది. పాటపాడిన జల్లిడిమూది నారాయణ గారిని పాకీవారు, చాకలివారు, కట్టుపనివారు, ఖలాసీలుగూడ బహిష్కరించిరి. సురాపానము చేయమని ప్రమామములు చేసిరి. బాతీయ కారిడి పైనికడళము వలంటీరులను బాడ్లో తీర్మానముల ప్రకారము తగ్గించివేసిరి తిరిగి ఏర్పాటులు జరుగువరకును కాంగ్రెసు యుద్ధోగ్గులు రాజీనామాలనిచ్చిరి. ప్రజలు చాల కాంతముగ నుత్సాహముతో నున్నా రు. మహమ్మది ఆజ్ఞలకత్యంతభక్తితో విధేయులై యున్నారు.

జై నులు: - విజపూరు శ్వేతాంబరి, దింబరిపక్షముల

జై నుమత్యులు జనవరి 1-వ తేదీని ఒకబహిరంగసభ గావించి అందు, భారతదేశ మందంతటను హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి చేపాచ్చుటకై ప్రయత్నములు జరుగుచుండ, ఫలాదీ, శాంతిరీక్ష, మాక్షీ, సమేతశిఖరాజీ అను పుణ్యస్థలముల గూర్చిన తగాదాలకు లక్షలకొడి రూప్యముల వెచ్చించుట పాడిగా దనియు, గాంధీ మహాత్ముని వంటివాని మధ్యన రైగ నియమించిరి తగాదాలు పరిష్కారము చేసికొనుట భావ్యమని తీర్మానించబడెను.

ఆంధ్ర పత్రిక గవక్షగాదినంచిక

వడమూడవ ఉగాదినంచికను త్వరలో ప్రకటించ యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఉదారచిత్తులగు ఆంధ్రమహాజనులు చిత్రపటములను వ్యాసములను ఒంపి ఎక్కువైనలె మూయాద్యములకు తోడ్పడ వేనుచున్నాము అసహాయాద్యముమునఁ గృపి చేయుచు శిక్షలకు బాల్పడిన యాద్రమహాజనుల చిత్రపటములకు ఈ వత్సరపు సంచికయందు ప్రత్యేకముగ నవకాశ మీయఁబడును. చిత్రపటములను వ్యాసములు నెంతత్వరలో నందించిన సంతత్వరలో సంవత్సరాది సంచికయును వెలువడును. ఆంధ్రమహాజనులు వెంటనే వ్యాసములను చిత్రపటములను బంప బ్రార్థితులు.

ఆంధ్రపత్రిక, సంవత్సరాది సంచిక, 6,7 తులుకెట్టి వీధి, మద్రాసు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలు

బాలరకు అట్లు పెద్దలకు ఒక విన్నపము: - ఈ మాత్రలు బాలరు అనుభవించు కీడులకు అతి ఉపయోగకరము. మెదడు వృద్ధి పొందును.

వెల డబ్బి 1-కి 1 రూపాయ మాత్రమే.

మా బొవధముల వివరము గు బాలితాలకు దయచేసి

వైద్యశాస్త్రి

మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆతంకనిగ్రహ బొవధాలయము,

(219) 26, బ్రాహ్మ్య, మదరాసు

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 20-వ తేది

సోమవారము

గ్రామోద్యోగులు:

వంశపారంపర్యపు హక్కులు

గ్రామోద్యోగుల వంశపారంపర్యపు హక్కుల నంతరింపజేయుట కుద్దేశించబడిన సవరణచట్టమును, మద్రాసు శాసన సభలో శనివారమునాడు భాగ్యబహద్రు హరిబుల్లాభాయగారు ప్రవేశపెట్టిరి. నిర్బంధపు చట్టముల నామోదించుటలో మద్రాసు శాసనసభ మిన్నందుచున్నది. వివిధానికి సవరణచట్టము నామోదించిన శాసనసభ గ్రామోద్యోగులకు దండన విధించు చట్టము నామోదించుట వితగాను. ఈ చట్టమును గూర్చి విచారించుట కేర్పడిన సెలెక్టుకమిటీయందు కొంచెమైనను, అడ్డంకులు జనరలు, రామనాథురాజు, దేశికాచార్యులు, ఎతిరాజులునాయుడు, మున్సి ఆబుల్ రహిమాన్, సి. రామలింగారెడ్డి, నజీఫ్ మొదలియారు, వివిధా మొదలుగార్లు సభ్యులుగ నుపయోగపడిరి. సెలెక్టు కమిటీ సభ్యుల నియామకము జూచిన, చట్టము నందు గ్రామోద్యోగుల కనుకూలించు మార్పులుండవని తలంపబడుచు. ఈ చట్టము ననుసరించి, జిల్లాకలెక్టరుగారు గ్రామోద్యోగిని, ఉద్యోగము నుండి డిస్మిస్ జేయవచ్చును. మరెయ్యిరి నా స్థానమునం దుంచవచ్చును. ఈ హక్కును స్థిరజరచుకొనుటకు వ్యాజ్యమువైచెడి ఆధికార ముండదు. వివిధాభ్యర్థకు ఆపీలుమాత్రము జేయవచ్చును. ఇట్టి ఆపీల్లవలన లాభముండదని, గ్రామోద్యోగులకు తెలిపినవిషయమే. తాత్కాలికోపద్రవము నెదుర్కొనుట కి చట్టమును గావించిన, దీనిని తాత్కాలికముగనే నిర్మించియుండవలసినది. అట్టి కాలనియమ మేదియును లేదు. నిర్బంధపుచట్టము లొక్కమారు శాసనములలో జేరిన పిమ్మట తొలగుటయగును. కాలనియమున్న చట్టమునే, శాశ్వతములగుచున్నవి. అట్టితరీ, శాశ్వతముగ నిర్మింపబడుచట్టములు రద్దుగుట ప్రస్తుతవిధానమునందు దుర్లభముగ నుండును. ఆంధ్రదేశమునందు ప్రబలిన శాసనోల్లంఘమును నివారించుటకు ఏర్పరచిన చట్టములలో నిది రెండవదియని వివిధామొదలుగారు పలికిరి.

శాసనోల్లంఘనమును ఆంధ్రదేశము విరమించి మరల పన్నులను చెల్లించుటకు నిర్బంధించినది. ప్రస్తుతస్థితిలో సమష్టి శాసనోల్లంఘనమును సంవత్సరాంతమువరకయినను నిలుపుదల జేయవలసి వచ్చునని గాంధీమహాత్ముడు యుగం ఇండియాపత్రికలో వ్రాయుచున్నాడు. కాంగ్రెసు వ్యంగి కమిటీ నిరూపించిన సూత్రన నిర్మాణకార్యక్రమమువలన స్వరాజ్యమును అహింసాపథము నందే సంపాదించ వీలుగనని మహాత్మునికి (ందు విశ్వాసముగలదు. సందర్భము లితిరుననున్నచు, అవసరము లేదనిపిమ్మటగూడ మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు వివిధానికి వరచట్టమును, వంశపారంపర్య నిర్మాణచట్టమును నిర్మించుటయు, పన్నుల నిరాకరణముగూర్చి వెనుక బోధించినవారిని ఇప్పుడు

మరల శిక్షించుటయు చోడ్చు ముగ నుండక మానవు. ఇట్టిచర్యలు పగసాధింప బూనునవిగ ననుచును. అవిషయమటుండ, శాసనోల్లంఘనమును నివారించుటకు, గ్రామోద్యోగుల చట్ట మెటుల యుపయోగించునో తెలియకున్నది. రాజకీయసంబంధ మగు చర్యలకుమాత్రమే, ఈచట్టము వర్తింపని చట్టమునందు ప్రతిపాదించబడలేదు. కాటకము ప్రబలుటచే, గ్రామోద్యోగులు వివిధాను వసూలుజేయలేక బోవచ్చును. రాజకీయముగాక అనేకమగు ఇతర కారణములవలన, గ్రామోద్యోగులు తమవిధులను నిర్వర్తించలేక బోవచ్చును. ఇతరకారణములవలన వారు తమ పనికి రాజీనామా చేయవచ్చును. ముఖ్యకారణము, చాలినంత వేతనము లేకుండుట యొకటి సామాన్యముగ కనబడుచున్నది. గ్రామపాలనాధికారము తియు వీరిపై నిలిచియుండును. ఇట్టిస్థితిలో జీవనమునకు జరుగని వారు కొందరు రాజీనామా నెసగవచ్చును. ఇంతవరకు గ్రామోద్యోగులకు చాలినంత వేతనమిచ్చుటకు, ప్రభుత్వమునా రేర్పాటుజేసియుండిలేదు. రాజకీయవిషయములకు సంబంధించిన కారణము లనేకములుండునపుడు, కలెక్టరులు తమ యిచ్చవచ్చిన రీతిని గ్రామోద్యోగులను డిస్మిస్ జేయవచ్చును.

అప్పుడు వారికి తగిన ప్రతీక్రియ ఏదియును నుండదు. ఇంతవరకు డిస్మిస్ జేసినచో, జీవితాంతమువరకే యీ ఉత్తరువు చెల్లెడిది. పిమ్మట, వారసుల కీయద్యోగము సంక్రమించెడిది. క్రొత్త చట్టమువలన అట్టియాశ తొలగినది. గ్రామోద్యోగుల జీవితములు వివిధాను ఆఫీసుల పిడికెక్కిలో నుండును. ఏ నిమిషమున ఎట్టియవాంతరము వాటిల్లునో యని, వారు ఎల్లప్పుడును భీతిల్లుదుండవలయును. ఇట్టిభీతిస్థితిలో గ్రామోద్యోగులు తమవిధులను కొనసాగించుట కెటుల ఇష్టపడుదురు? వంశపారంపర్యపు హక్కులకు తిలోదకము లిచ్చినటులనే వారు భావించుదురు. క్రొత్త చట్టమువలన వంశపారంపర్యపు హక్కులకు భంగముకలుగును గాని, రాజకీయసంచలనము నరికట్టుట కిది ఏమాత్రము ప్రయోజనకారి గాదు. నిర్బంధ శాసనములస్వభావము సాధారణముగ నిటులనే యుండును. అవి యొక కార్యము నిమిత్తము నిర్మింపబడును. ఆపని కవియక్కరకు రాకబోగా, ప్రజలను సామాన్యముగ పీడించుట కుపయోగపడును. క్రొత్తచట్టము వలన, తొంద్రులుచేసిన దోషములకు తరతరముల వరకును వాదసంతతివాద శిక్షితు లగుదురు. ఈ చట్టము విషయమై జరిగినచర్యను గమనించుట యుక్తము. వంశపారంపర్యపు హక్కునిన, వివిధాను మొదలుగారికి ఏవగింపుగలదని, వారి యుపన్యాసముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. ప్రభుత్వమునా రిది వరకు తలపెట్టిన ఏర్పాటు, ఈచట్టముమూలమున కొనసాగును. ఎల్లప్పుడును నిర్బంధాత్మము ఎదుట నుండుటకన్న, ఈహక్కును అసలే దొలగించిన మేలుగ నుండును. సహాయనిరాకరణోద్యమమును గాని, శాసనోల్లంఘనమును గాని, పన్నుల నిరాకరణమును గాని ఈచట్ట మెటుల నివారించునో భయము తెలియలేదనియు, ఇందుమూలమున నిది వరకే అసంతృప్తులయిన గ్రామోద్యోగులలో మరింత యసంతృప్తిని కలిగించుట కీచట్టము ఘోష్యుట దప్ప చేరులాభముండదనియు శివరావు గారు పలికిరి.

ఈచట్టమునందు రక్షణ మేదియు లేదనియు, గ్రామోద్యోగుల వేతనములను హెచ్చింపకుండ

వంశపారంపర్యపు హక్కును తొలగించుటకు సమ్మతింప వీలు లేదనియు రంగనాథం మొదలి యారుగారు చెప్పిరి. రా.బ. కృష్ణారావుపంతులు గారుచట్టమునునిర్మించినయద్దేశమునెరవేరదనియు, జీవితాంతమువరకు గ్రామోద్యోగులను శిక్షించుటకు ప్రస్తుతపుచట్టమే చాలు ననియు, రాజకీయ కారణములచేత గావించిన రాజీనామాకును, ఇతర కారణములచేత గావించిన రాజీనామాకును భేదము కనిపెట్టుటకు స్తరమనియు, స్పష్టపరచిరి. కాన, జిస్టిసు పక్షపు సభ్యు లీచట్టము నామోదించునపుడు తమ రోషమును కనుబట్టిరి. వివిధానుభ్యర్థకు ఆపీలు నిర్మాటుండుటచే తగినరక్షణ మున్న దనియు, ఈ చట్ట మెంతయు అనసరమనియు, రా.బ.టి. బాలాజీ రావునాయుడుగారు పలికిరి. రాజకీయ కారణములచే రాజీనామా నిచ్చినవారికి మాత్రమే ఈ చట్టము వర్తించునటుల జేయవలయు నని రా.బ. ఎతిరాజులు నాయుడుగారు పలికిరి. గాని, చట్టపు పదజాలము ననుసరించి వీరియద్దేశ మెటులకొన సాగునో తెలుపరయిరి. తండ్రిచూపిన కృతఘ్నులకు కొడుకులు తప్పక యనుభవింపవలె నని, క్రైస్తవ సభ్యు లగు వందనముగారు నిరూపించిరి. తనికాచలం శెట్టిగారు వీరికన్నను ముందుకుబోయి తమ బైబిలుసాండిత్యమును వెల్లడిజేసిరి. తండ్రిచేసిన పాపముల ఫలితమును, కొడుకులుమాత్రమే గాక, ఏమతరములవారినరకును అనుభవింపవలయు నని చెల్లుపుటయగాక, మరియొక హితమును గూడ రాజ్యాంగమువారికి బోధించిరి. కుడిచేంపను కొట్టిన ఎడమ చేంపను చూపనలయునను క్రీస్తుభగవానుని సిద్ధాంతమును పరిపాలనా వ్యవహారములలో నంగీకరింప గూడదనియు, ఒక పంటిని కొట్టిన మరియొకపంటి నూడబెరుకవలయు నను మోసెస్ సిద్ధాంతమును మాత్రమాచరణలో పెట్టవలయు ననియు వీరు హితమొసగిరి. మోసెస్ సిద్ధాంతమునను వీరికి సరిపోవలేదు. ఒకపంటిని కొట్టిన అనేకపండ్ల నూడబెరుకవలయు నని, వీరి యద్దేశము.

తనికాచలం శెట్టిగారి ప్రసంగముబట్టి, వారి యద్దేశమును కనుగొనవచ్చును. ఇట్టినిర్బంధచట్టములను కావించగలిగినందులకు, అధికారులును జస్టిసుపక్షము వారును ఒకరి నొకరు అభినందించు కొనవచ్చును. చేజిక్కిన ఆధికారమును ప్రజలను నిర్బంధించుటకుగాక, వారిజేమమును పెంపొందించుట కుపయోగించునపుడే అది సద్వినియోగ మగును. పరిపాలనావ్యవహారములందు, రిఫనులును, హాండిజలును లభించుట కష్టముగాని, ఒకపంటికి ఆరుపండ్లను నూడబెరుకెడిద్యయరులు దొరకుట కష్టముగాదు. ప్రస్తుతసమయమున మద్రాసు శాసనసభవారు నిర్మించిన రెండుచట్టములును ప్రయోజనవిరహితములు. ప్రజలలో నశాంతిని నెక్కుడుగ కలిగించుటకుమాత్ర మివి తోడ్పడవచ్చును. వీని యునిసిని గుర్తించక, ప్రజలు ధర్మ మార్గమునందు చరించుచు పాటుపడిరేని, కామ్యారసిద్ధిని త్వరలో బడయగలరు. ప్రస్తుతసంస్కరణములును, అందుక్రింద నేర్పడిన శాసనసభలును, ప్రజలకులాభ మొనర్పవనియు, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి మార్గము జూపవనియు, ఎవరును బోధింపనవసరము లేకుండనే వెల్లడియగుచున్నది.

విలేజ్ సర్వీసు సెన్సు చట్టములు

విలేజ్ సర్వీసు సెన్సు చట్టములు రెండును నిరాకరింపబడుట సంభావ్యముగ నున్నది. కరణముల వేతనముతో బాటు, గ్రామముననుబట్టి జీతములు హెచ్చగుటయు, జమీందారీ గ్రామోద్యోగుల జీతములు హెచ్చగుటయు, ముఖ్యవశ్యకమే. హెచ్చుజేసినప్పటికీ కరణముల కిచ్చే జీతములు కడుస్వల్పముగ నున్నవి. వంశపారంపర్యపు హక్కులు అంతరించుచున్నవి, మంచివేతనములేనిది ఈపనులయందు జేరుటకు ఎవరికిని ఉత్సాహముండదు. కాని, గ్రామోద్యోగుల వేతనములను హెచ్చుజేయుటకు, రయితుల భారమును ఇంకను వృద్ధిజేయుట మార్గముగా నేరదు. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు చెలిపినట్లు, రయితులదివరకే భరించుచున్న ల్యాండు సెన్సు, కోట్ల సెన్సు, లోకలుబోర్డు సెన్సు, ఎక్కువేషు సెన్సు మొదలగునవి చాలక, గ్రామోద్యోగులకు భరించుటకు మరియొక సెన్సును భరింపవలయు ననుట మిగుల అసభ్యము వేశమునందును, భూమిపై నింతబరువు పడుటలేదు. ప్రస్తుత ధనలోపమునకు, ప్రభుత్వవిధానమే కారణము. పెద్ద ఆఫీసుల జీతములను హెచ్చుపక పూర్వమే, చిన్న యుద్యోగులనుగలిసి ముందుగ విచారించవలసి యుండెను. ఉన్నోద్యోగుల జీతములను ముందుగ హెచ్చించి, చిన్న యుద్యోగుల జీతములను హెచ్చించుటకు డబ్బులేదనుట, అప్రకృష్టము. వ్యయాలిత్యమును తగ్గించ ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించి, విశేషపుతగుడల కనకాశములేదని పలికిరి. ప్రజలీసంగతిని విశ్వసింపజాలరు. చిన్ని యుద్యోగులను కొన్నింటిని తీసివైచిన ప్రయోజనముండదు. పెద్దయుద్యోగులనుగూడనే, ముందుగ కత్తిరింపు మొదలవలయును. రాజ్యాంగసంస్కరణములు స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యము సెనగక బోయినను న్యయభారమును విశేషముగ నతిశయింపజేసెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కయవలసిన బరువు, మద్రాసు రాష్ట్రమునకు మిక్కిట మయ్యెను. ఈబరువును నంగదేశము తాత్కాలికముగ తొలగించుకొనగలిగెను కాని, మద్రాసు రాష్ట్రమునకు తొలగింపబడినది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమరెక్కలపై తా మాధారపడి యుండుటకు మాకుగ రాష్ట్రములనుండి డబ్బును లాగుకొనుట ఏమాత్రము భావ్యముగ లేదు. రాష్ట్రములనుండి ధనమును గ్రహించుచున్నపుడు, వారికిగు నట్టమును భరించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము సంసిద్ధమైయుండవలెను. ఇంతియగాక, వెనుక విలేజ్ సర్వీసు సెన్సు బిల్లులను రద్దుజేసినపుడు, గ్రామోద్యోగులను తాము భరించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారు సమ్మతించియుండిరి. అందుచే వారిపై డి భారమును భరించుట న్యాయము. ఏపక్షమువారి కిని ఇష్టములేని ఈబిల్లుల విషయమై మంత్రులెటుల ప్రవర్తించిరో గ్రహింపవచ్చును. ప్రాప్రముటరీ విలేజ్ సర్వీసుబిల్లును వోయకుబెట్టునపుడు ఇరువురుమంత్రులు హాజరులేకబోయినందు, ఇరువురు కార్యదర్శులు తటస్థులుగ నుండి రనియు, అందుచే ప్రభుత్వసభ్యులందరును ఈవిషయమై ఏకీభవించినట్లు కనుపించదనియు, రంగనాథం మొదలగువారు పలుకగ, సర్. లయెంజిల్ డేవిసు సనుగారు లేచి, ఈబిల్లులను ప్రవేశపెట్టుటకు మంత్రులును కార్యనిర్వాహకసభ్యులును ఏకగ్రీవముగ సంగీకరించినది తెలుపుచు, మొదలియారు గారి యాహ్వానం ఖండించిరి. డేవిసుసనుగారి ప్రతిపాదనముబట్టి రిజర్వడు శాఖవారికిని ప్రజాయత్తశాఖవారికిని చేకూరిన సభ్యము బలమయినదని గ్రహింపవచ్చును. కాని, ప్రజాభిప్రాయము

నకు వ్యతిరేకముగ బ్రవర్తించి, మంత్రులు అధికారసభ్యులతో సేకీభవించుటయే, వారిధర్మ మని యెవరును అంగీకరింపనేరదు. మంత్రులు, అధికారసభ్యులతో సేకీభవించినపుడు, ఆరీతిగనే వోటుజేయుటకువారు ఏలహాజరుగాలేదో తెలియదు. ఇటులనే, రయిత్వార్థిసెన్సు బిల్లును గూర్చి పోలు దీసికొనునపుడు గూడ మంత్రులు హాజరుగ లేరని తెలియుచున్నది. ఇవి ఓర్వంద్య ప్రభుత్వవిధానమువలన లాభములు!

జెజవాడ మునిసిపలు కలకలము

క్రొత్త మునిసిపలు చట్టముక్రింద జరుగవలసిన జెజవాడ మునిసిపలు ఎన్నికలు ఇంకనరకు జరిగియుండలేదు. ఇందుకొరకు అందోళనము జరిపిండుటకు, నాయకులగు ఆయ్యదేవర శాశ్వతరావు గారు, అద్దేపల్లి రామశేషయ్యగారు, లక్ష్మరాజు సత్యనారాయణగార్లు శిక్షితులయిరి. నాయకుల నిర్భాగమునకుపేర్కబట్టిన క్రొత్త ఎన్నికలవిషయమై ప్రజలలో ఘట్టుదలమరితయధికమయ్యెను. ఎన్నికలు జరుగువరకు పన్నులను చెల్లించకుండుటకు, ప్రముఖులు పలువురు నిశ్చయించిరి. ఈ నెల 15 తేది సాయం కాలము జెజవాడలో మునిసిపలు సంఘసభ జరిగెను. ఆ సభలో తుట్టుతుడకు 18 నూర్సిలో ఎన్నికలు తప్పక జరుగవలయు నను తీర్మానము అంగీకృతమయ్యెను. ఈ తీర్మానము ననుసరించి ఎన్నికలు జరుగుట కుత్తరు విచ్చేదరాయని, డి. బ. రామచంద్రరావు పంతులుగారు రకుగగ, స్థానిక స్వపరిపాలనామంత్రిచిత్రముగజవాటిచ్చెను. ప్రభమును ఎన్నికలు కృష్ణాపుష్కరమునిమిత్తము ఆపివేయబడెనట. పిమ్మట, పన్నులు వసూలగుట కభ్యంతరము గలుగు నని, నిలిపివేయబడెనట. అన్ని మునిసిపలు సంఘములలోను ఎన్నికలు జరిగినను, పన్నుల వసూలు కభ్యంతరము కలుగుచుండగ, విజయవాడలో మూత్రము ప్రత్యేకముగ నభ్యంతరము గలుగు ననుట విపరీతము. ఈరెండు కారణములును నిస్సారములయినవి. సహాయనిరాకరణ వాదులకు మునిసిపలు సంఘమునందు ప్రవేశము లేకుండజేయుట కిది యొకఎత్తు అని విదితమగుచున్నది. ఇప్పుడునునను వెనుకజేసిన తప్పును సవరించుకొని, మునిసిపలు సంఘతీర్మానము సంగీకరించుటకు మారుగ, ముత్రిగారు కాలయాపన మార్గమును తెలుపుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు 15 మే తేదిన ఎన్నికలు జరుగుటకు కడపటికినముగ నిశ్చయించిరట. ఈలోపుగ ఎన్నికలను వైరైచుగారు జరుపవలచికొనిన జరుపవచ్చునట. మార్చిలోగా పన్నుల బాకీలు వసూలగుచో, ఏప్రిలు మాసారంభమున ఎన్నికలను జరుపవలయునని వైరైచుగారికి ప్రభుత్వమువారు తెలిపెదరట. స్థానికస్వపరిపాలనము విషయమై, ప్రజేచ్ఛుచు ముత్రిగా శతీయన పోనాచుచున్నారో తెలుపుటకు చీరాల, జెజవాడ నిదర్శనములకన్నను వేరేమిగానలెను?

కోర్టుఫీజులు, స్టాంపులు

కోర్టుఫీజులను హెచ్చించుట మిగుల ఆక్షేపణకరమని మద్రాసు హైకోర్టునకీలుసంఘమువారు తీర్మానించి ఆ తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసిరి. న్యాయపరిపాలనమును, రివిన్యూ రాబడి కొకమార్గముగ నెంచగూడదని, ఈ తీర్మానము చెలుపుచున్నది. ఇంతియ గాక సివిలు న్యాయపరిపాలనమువలన ఈ రాజధానియందు ఇదివరకే ఇరువదిలక్షలరూపాయలరాబడి ప్రభుత్వకోశమునకు జేరుచున్నది. కోర్టుఫీజులను ప్రత్యే

కముగ హెచ్చుజేయవలసిన యావశ్యకత ఎంతమాత్రమును లేదని, వకీలుసంఘమువారు తెలియబరచిరి. ఇట్టి యభిప్రాయమునే మదరాసు హైకోర్టువారు కూడ స్వక్రపరచి రని తెలియుచున్నది. న్యాయవాదులును, న్యాయాధిపతులునువలదనుచున్నను ప్రభుత్వమువారు కోర్టుఫీజులు, స్టాంపులపై నెక్కుడుపన్నులను విధించుచున్నారు. కోర్టుఫీజులకన్నను స్టాంపులపన్నును వృద్ధిజేయుట అనుచితముగ కనుపించుచున్నది. కోర్టుఫీజులమూలమున న్యాయపరిపాలన కయినను ప్రజలకుండి డబ్బును గ్రహించుచున్నారు. స్టాంపు అడ్విగాపు. కేవలము ప్రజలు తమ పరస్పర న్యవహారములకొరకు వీనిని వాడుచుండెదరు. వీని శేషులు హెచ్చుజేయుటవలన, బీదలు విశేషపు యిబ్బందులకు లోనయ్యెదరు. కాని, డబ్బుకు లోటు గలిగి నప్పుడు ఇట్టి యిబ్బందులు ప్రభుత్వమువారికి గోచరింపవుగద. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు గూడ స్టాంపులను, కోర్టుఫీజులను హెచ్చుజేయుటకు పూనుచున్నారు. సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు గూడ కోర్టుఫీజులను వృద్ధిజేయుట కొక చట్టమును శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టెదరని, నేటి తంతివార్తలు చెలుపుచున్నవి. అన్ని రాష్ట్రములలోను కోశము ఒక్కమాత్రే వట్టిదగుచున్నది. ఇంతటి దుస్థితి ఇదివరకెన్నడును తటస్థించియుండలేదు. కోశాధికారమంతయు, రిజర్వడు శాఖవారిచేతులలోనే గలను. పరిపాలనాస్వామ్యమున కిది నిదర్శనమని ఎంచవచ్చునా?

స్థానిక వార్తలు

హిందూ మతస్వీకరణము:—తుకారాంబాబాజీ భాంబర్ ఆసునాథకు క్రైస్తవమగ జన్మించి, యిప్పుడావతమును వదిలి హిందూమతమును స్వీకరించెను. ఆయనకు వయసు 20 సంవత్సరములు.

ప్రతిపంతు:—1922 జనవరి ఆఖరుకు చెన్నరాజధానిలో 184400 యొక్కములలో ప్రతిపంతు జేయబడెను. గతవత్సర మిలేవినాటికి 2222900 యొక్కములలో జేయబడెను. ఇప్పుడు నూటికి 14 నూ. గలిగెడి. మొత్తముమీద 204 మునకు 2808000 యొక్కములందనా జేయబడినది. (పరమరణ సంఘము).

శ్రీపుండరీకవరదసభ:—చుద్రాసు గోవిందప్పనాయకునిది, 62 నెంబరు వుయ్యిడిరాయయ్యశెట్టి గురుస్వామి శెట్టివారి కంపెనీ వయ్యిడిరాయయ్య శ్రీరామయ్యలవారి కంపెనీలైన వి. కృష్ణదాస్యలవల్ల జరుగుచున్న శ్రీరామానుజ కథాసీతనులో యీ ఏప్రిలునెల 22 తేది బుధవారంరాత్రి 9 గంటలు మొదలు 12 గంటలవరకు విశ్వావిత్ర యాగరక్షణం కాలక్షేపం జరుగును. కావున భక్తాగేరులందరు దయచేతు ప్రార్థింతులు.

సర్వాపురంతాలూకాలో సభలు

సర్వాపురముతాలూకాలోని వివిధఫిర్కాల నుహాసభలు వారికెదుట నుదాహరించిన తేదీలలో జరుగునుగాన పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలోని ప్రచారకులును నాయకులును సభల కలంకరించి సభల జయప్రథముగ జరుపుబార్చితులు సభలు. (పరిధినమును ఉదయమున 7 గంటలకే ప్రారంభమగును.

1. దిగమర్రులో ఫిబ్రవరి 23 తారీఖు, 2. మొగల్తూరులో ఫిబ్రవరి 27, 3. ఆచంటలో ఫిబ్రవరి 28, 4. జేదంగిలో (వెనువదం ఫిర్కా) మార్చి 1 తేది.

తాలూకాలోని శాంతిసైనికులు ముఖ్యముగా సభలకు హాజరుకావలెనని కోరుచున్నారు.

తాడిమేటి ప్రకాశరావు

సర్వాపురము కాంగ్రెస్ సంఘాధ్యక్షుడు

సమకాలికాభిప్రాయములు.

ఒక మేజిస్ట్రేటు అధికార సంగతులు

గుంటూరు జిల్లా అడివోజ్ మేజిస్ట్రేట్ టెనెంట్ గారి కేసు... ముగ్గురు పాపములు తెలియక ప్రక్కకి వెళ్ళింది. ఈ కేసు 7 వ తేదీనాడు ఆ డ్యు కోర్టు వే కటప్పయ్య గారికి నాశనము చేయబడినది.

అదియుగాక మీషన్సుల నిరాకరణమునకు పాప భూతి పొందగలదు జనవరి 20 వ తేదీనాడు గాధికారికి మీరు బంపిన తంతిలో డిల్లీనిబంధనలని వ్యవహరింపబడుచున్నది.

సార్వభౌమ ప్రభుత్వ స్థానిక అధికారి చిహ్నము వెంకట పుయ్యగారిని పన్నుని కరణమునకు బూలవలదని బెదరించెను. వెంకటప్పయ్య గారు తమ మర్యాదను, గౌరవమునకు కళంకము గావించునట్టి సమాధానము నొసంగెను.

పరిష్కారము వీరయ్యగారు. వీరు పెదనందిపాడులో నర్సయ్య కాబడినట్లు తెలియ వచ్చుచున్నది. వీరి యసాధారణ క్రియలనే పెదనందిపాడు ఫిర్యా పన్ను లీయనని బిగిసికొనబోయినది.

మహాత్ముని యువవాసము.

యథాప్రకారము పనిచేయుట.

గాంధీమహాత్ముని యారోగ్య మెట్లున్నదని మమ్ము గత సంవత్సరమునుండి పలుపురు శ్రద్ధించుచున్నాము. బుధవారమునాడు గాంధీమహాత్ముడు బెల్గియము (బ్రాంజెయి) కానికెలు సుపాదకుడు) ఇట్లు వ్రాసెను.

“మీరు ప్రేమతో నాకు బంపిన తృప్తివార్తకు సంతోషించితిని. కాంతముగ నాలోచించి ప్రారంభించిన యువవాసమును మధ్యలో నిలుపుట చేయబడెను. కాని ఉపవాసమున్నట్లే నేను తలంచుటలేదు. నే నెప్పటికైనీ అన్ని పనులను చేయుచున్నాను. బొమ్మజిగారు నాకొక ప్రావృణి (వ్రాత) గానిని నియోజించుటచే ఆసహాయము సమయోచితముగ నున్నది.”—బ్రాంజెయి (కానికెల్).

ప్రకటన

‘ది గుంటూరు కాటన్ జూట్ అండ్ షేపరు మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్’ కంపెనీలో మీపేరు నిక్రింద వుదహరించిన statement ప్రకారము కంపెనీకి బాకీయున్నది. సదరు బాకీని 15 రోజు లోగా, గుంటూరు Head office వారికి చెల్లించి రక్షణ పుచ్చుకొనలెను.

వాడ రేపురెడ్డిపంతులు ఉరపు పేర్రాజు గంగల కుర్రు అమలాపురం తాలూకా 1 షేర్లు 314-8-2 బుద్ధిరాజు సుందర శివరావు, కాశీ విశ్వనాథ రావు మయినరు, గార్డీయక్ మాసూరి వెంకట భీమారావు కాకినాడ 30 షేర్లు 19 8-4-9 గొల్లపూడి వెంకట సుబ్బారావు గుంటూరు 2 షేర్లు 457-13-7

పులుగుర్తి మూర్తిరాజుకుమార్లు గోపాలకృష్ణయ్య దీక్షాని 1 షేర్లు 242-14-10 దేవిరాజు లక్ష్మీ నరసింహారావు గోవులవలస 1 షేర్లు 242-2-6 నూకలసంగయ్య, కంగయ్య డోక్ 1 షేర్లు 249-12-3

అబ్బాసల్లి సాహేబు నర్సాపురం 1, 249-4-10 పామర్తి సన్యాసయ్య son of kondappa లక్కవరపుకోట 1 షేర్లు 137-11-2 పోట్నూరి సూర్యనారాయణ కుమార్లు ఆది నారాయణ నరసన్నపేట 1 షేర్లు 185-5-5 తిక్కేశెట్టి వీరాస్వామినాయుడు కొమార్లు వెంకట నరసింహం మద్దిపట్ల బండరు తా. 1 షేర్లు 251-12-0

కర్నాటకపు పెదస్వామి మాడుగుల 1 షేర్లు 188-10-0

జోన్యల అప్పన్న సత్యవరం ఆగ్రహారం 1 షేర్లు 188-14-4

పోట్నూరి వెంకట నరసింహయ్య నరసన్నపేట 2 షేర్లు 390-0-8

కింతాలి భామప్ప ,, 1 షేర్లు 104-9-10

L. H. Dane Esqr. Shaw Wallace Co. Madras. 1 షేర్లు 279-1-5

కంచర్ల పుల్లయ్యగారు జగ్గయ్యకొమార్లు తుని 1 షేర్లు 187-0-0

చాటకొండ యర్రబాలయ్య డోక్ 1 షేర్లు 307-9-8

గుండు శేషవతారం తణుకు 1 షేర్లు 247-8-8

శెట్టి వెంకయ్య యెలితిపాడు 1 షేర్లు 341-9-11

బాదం భోజలింగస్వామి son of వెంకటేశ్వర్లు విశాఖపట్నం 1 షేర్లు 225-0-1

సాడ్రాన్ సి.కంతం మొదలియూరు నరసాపురం 1 షేర్లు 354-14-10

పాడర్తి కోటయ్యకుమార్లు రాఘవయ్య, సుబ్బయ్య, రామయ్య, గుంటూరు 2 షేర్లు 437-7-16 Vellore I. Kesave lu Naidu Tada [Vellore Dt] 2 షేర్లు 443-2-4

ఖజ్జా ఆదెయ్య గుంటూరు 3 షేర్లు 740-11-6 రఘుపాత్రుని వెంకటరత్నం. నవపాడ 1 షేర్లు 249-5-10 గోదేల నరసింహస్వామినాయుడు do 252-11-2 కొనగల్ల వెంకటప్పయ్య గుంటూరు 10 షేర్లు 2342-3-9 నూలి పేరన్న కుమార్లు రత్నం పెనుగొండ 1 షేర్లు 247-10-7 గ్రంథి వీరాజు పెద్దాపురం 1 షేర్లు 212-2-9 కిటకం వెంకటరత్నం do 1 షేర్లు 248-2-8 దాసరి నావయ్య, son of వీరయ్య తుని 1 షేర్లు 249 3-6 పాలకుర్తి వేణుగోపా స్వామి మాడుగు, 1 షేర్లు 183-7-5 సంబూరి శ్రీనారాయణ నరసాపురం 1 షేర్లు 94-5-3 సంతకము రెజినాల్డు ఎల్. లాజ రన్. ఏజంటు

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధి జెందిన దివ్యాంజనము అన్ని సువ్వలకును లోకవిఖ్యాతమైన మందు (ల) సువ్వల దురదను మాన్పును తగ్గించును వాపుల వేలకు వేలు చక్కని డబ్బితో విక్రయము వెల 0-10-0 లు.

తామర తైలము

తామర, తీట, దరద మొదలగువాటికి మంచిమందు వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము వెల 0-6-0.

దంతచూర్ణము

వెల డబ్బి 1-కి 0-2-0. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకం. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గాంధీమహాత్మ్య ప్రవీణుడు గ్రంథములో ఒక్క పజ్జీయినను వదలక శ్రీ శ్రీనివాసుని కృపవల్ల తెలిసిపొందెదనది. అచ్చు పూర్తి అయినది. సబ్బతి సత్యాగ్రహ శ్రమములో ప్రత్యేకముగ తీయబడిన, కాపిసధారి యగు శ్రీ గాంధీమహాత్ముని ఛాయాపటము ఇందు చేర్చబడినది. లైండింగులో నున్నది. ఇదివఱకు రిజిస్టరు చేయబడిన అర్హుల పంపినవారికి యీవెల 15 వ తేదీనుండి పుస్తకములు వి. పి. గ. పంపబడును. ఎవ్వరికైన అక్కడ లేనియెడల ఆ తేదీలోపుగ తెలుపవలెను. అభిప్రాయ ప్రకారముకొనుటకు, ఔషధనివారణ కార్యసహాయార్థము ఉద్దేశింపబడిన ద గు ఓ చేత స్వల్పపువెలకు యివ్వబడుచున్నది గాన వి. పి. లు తిరస్కరించి దండుగ కలుగ జేయకుండవలె నని కోరుచున్నాను. ఇప్పుడు అచ్చువేసిన 2000 ప్రతులకును చాలవఱకు ఆర్యుల వచ్చి యున్నవి. గనుక యింకను గ్రంథములు కావలసినవారు యీ దిగువ చిరునామాకు వెంటనే వ్రాయుట యుక్తము.

గూడూరి రామచంద్రరావు (3221-ఎ) నేతక సంఘము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

తామర తైలము

డబ్బా 1-కి 0-6-0 పోస్టుఖర్చులు వేలు. రాజరాజి గుర్తుగల తామరతైలము పూరితాశకము లగు చాల మంచిమందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది. అనేకయేర్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సార్లు రాచింతోడనే పోయినదని వేలమంది మాకు వ్రాసియున్నారు దీనిని రాచిన మంటయండిను. చర్మము నలు పెక్కుదు. అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

ప్రసిద్ధిచెందిన కలకత్తా వైద్యులు చెన్నపురికి వచ్చుట

కవిరాజ పండిత సుధీంద్రనాథ సెన్

[3460]

కలకత్తా వాస్తవ్యులను, సుప్రసిద్ధ ఆయుర్వేద వైద్యులను అగు కవిరాజ పండిత సుధీంద్రనాథ సెన్ గారు కొన్ని దినములనుండి చెన్నపురిలో నున్నారు. ఊయ, కువ్వ, సుఖివ్యాధులకు కుదుర్చుటలో వీరు దేశమునందు అద్వితీయ వాగు కీర్తిని గడించిరి. వీరు కలకత్తా వాస్తవ్యులగు తీర్తిశేషులైన మహామహాపాథ్యాయ కవిరాజ ద్వారకనాథ సెన్ గారి కుమారులు. వంగరాష్ట్రము ఆయుర్వేద పండిత్యమునకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. దక్షిణదేశమునకు ఇట్టి గొప్ప వైద్యుడు వచ్చుట ఇదియే మొదటి పర్యాయము. కవిరాజగారు శీఘ్రకాలములో కలకత్తాకు వెళ్లెదరు. కలకత్తాలో వీరు పథానాయకులమువద్ద ప్రసన్నకుమార టాటూరువీధిలో 31-వ నెంబరు గృహమునందుండెదరు.

క్రొత్త కార్యక్రమము

నిరుత్సాహమున కవకాశము లేకుండుట

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని సందేశము

అమృతవాబాదు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు హాకింజియా ఖాన్ గారు ఫిబ్రవరి 17 వ తేదీ నాడు కే. క్రింది సందేశమును ప్రకటన బంపిరి.

డాక్టరు ఆస్కారిగారు నేను ఢిల్లీలో నవరచుగు పనిలో చిక్కుపడి యుండుటచే బర్మి కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసమావేశమునకు వెడలబలకుండినందులకు నేను చింతితుమన్నాను. కాని, 'సంగత్యంకరమగు' కాసనోల్లంఘనమునుంచి 'నిరోధకరమగు' కాసనోల్లంఘనమును ప్రస్తుత మాపువలచేయవలసినదని మాయభిప్రాయమును తంతిమాలమున దెలిపితిమి కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సమావేశ తీర్మానములను, వివరములను మొత్తముగా నాకు అందజేసిరి. మొన్న జరిగిన దురాగతములకు ఫలితముగ కాసనోల్లంఘనమును మరొకటి కార్యములను ఆపువలచేసి నందున అనేక ప్రదేశములందు నిరుత్సాహము, అభైర్యము నాటుకొనెనని నాభావము. కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు సాధకబాధకములను నిష్పత్తిపాతమున, సావధానముగ నాలించింపక నీ తీర్మానములను గావించి యందుని ఎల్లరును అంగీకరించెదరుని నేను తలంచెదను. రుద్ధిర ప్రవాచమును తప్పించుటకును, కాంగ్రెసు సంఘనిర్వాహమునందలి యవకాశములను సరియించుటకును, కార్యనిర్వాహక సంఘమువారికి తీర్మానించి రనియే నావిశ్వాసము. ఆసమావేశము (1) సమష్టి కాసనోల్లంఘనమును, (2) అచెస్టు, నిష్పంధములకు గడంగుపనులను, (3) సక్రమమైనట్టియు, కాంతియులేని మైనట్టియు, తప్పుమిగిలిన క్రియారోధమును (4) కేవలము ప్రభుత్వపు యాత్మగౌరవమును ధిక్కరించు సుద్దేశముతో

గూడిన కాంతిపైనుటల యూరేంపులు, సభలను ఆపవలసిన తీర్మానించినది. కాంగ్రెసు ప్రజాశక్తికల నియంతరకార్యములన్నియు యథావిధిగ జరుగుచుండవచ్చును (1) ప్రతిజ్ఞలనుండు నిబంధనలన్నిటినికాతముగ నాచరణలో పెట్టు కాంతిపైనుటలను చేర్చుకొనుచుండవచ్చును. (2) అవసరమగు నపుడు హఠాత్తులను కాంతిముగ నెవ్వరిగ జరుపవచ్చును (3) కాంగ్రెసు సాయకార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు సభలను జరుపుచుండవచ్చును (4) కాంతిపైనుటలను తరుకార్యములను కాంతిముగ సాగించుచుండవచ్చును. (5) కిద్దరులట్లను, తయారు చేయవచ్చును. రాటుములను పెట్టుకొని నాలువడనుచుండవచ్చును. నిర్మాణకార్యముల నెన్నియోని నిరాపరాధముగ సాగించు చుండవచ్చును.

సమష్టి కాసనోల్లంఘనమునకు మూలమూలము నహింసను దేశమంతయు సంపూర్ణముగ ప్రహింపవలెననుటకు మొన్నటి దుండములు నిర్బంధములు. పంజాబు ఖిలాఫతు స్వరాజ్య సమస్యలను సుకరముగ పరిష్కరించుటకు నిరాకరణోద్వేగము నెత్తున సంపూర్ణించి ప్రయోజనకరమగు నాయుధముగ జేయు నద్దేశముతో కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి తీర్మానములను గావించియుండిరి. ప్రతిక్రియల నొనరించుటకు ప్రభుత్వమునకు కఠినమైన మొదట నట్టి దౌర్జన్యము తలచునపుడెల్ల, పరణములు ఘట్టలుటయేగాక, ఉద్వేగమునకుగూడ భంగము గలుగుచున్నది.

కార్యనిర్వాహక సంఘ తీర్మానములను గూర్చి నొకరించి ప్రజాప్రతినిధులు నిర్ధారణనీయుటకు ఆఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘసమావేశము ఢిల్లీనగరమునందు రాగల 24-వ తేదీ నాడు గూడునని ప్రకటించబడి యున్నది. కిలాఫతు కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకుగూడ కేంద్ర కిలాఫతుసంఘ సమావేశమును అప్పుడే జరుపవలసినదని నేను నేత్ చొటాని సాహేబు గారికి నూచించిని. ఈ సందేహభలను అన్ని విషయములను బాగుగ పరిశీలించు నని నేను తలంచెదను సభ్యు లెల్లరును తప్పక యీసభల కేతెంచెద రని ప్రార్థించు చున్నాను.

ఈస్టుఇండియన్ రైల్వే సమైక్యము

పాట్నా, ఫిబ్రవరి 18:— సమైక్యముకొన్న సామాన్య పరిస్థితు లింకను మార్గలేదు. యుగాల్సారేగా చాలమంది తిరిగి తిరుపతులగా చేరిగాని ఇతరులు వీరిని విశేషముగ నిష్పంధించుచున్నారు. మొగల్సారే, బాబాస్వేషలమధ్య అల్లరులు ఒకరు కుండ బాగ్రతపడుటకు వైసికు లచ్చటికి పంపబడిరి. దీనివారాన స్వేషములో నందరు తిరుపతులను మావలసినదని బోధించుట కొక పెద్ద సభ జరుపబడును. బంజేలులో సమైక్యతైనవారి నిర్బంధము విశేషముగ నున్నది ఈ సమైక్యము ఫలితముగ కలకత్తా నగరములో రాక్షసి బాగు దొరకక బాధగా నున్నది. ఒక టన్ను బాగు ధర రు 16 లనుండి రు 40 లకు పెరిగెను తగ్గించి వీలైనంతవరకు రాక్షసి బాగు గురు మూలమే బంపెద మని రయిల్వేవారు వాగ్దానము చేసిరి.

అల్లహాబాదు, ఫిబ్రవరి 19:— సమైక్యము పరిస్థితు లేమాత్రము మార్గలేదు సుహృద్ ఇచ్చట మాత్రము అన్ని కాఖిల వారు 2000 మంది సమైక్యతైనవారు. వారి నిష్పంధము వలన అనేకమంది పనులలో చేరుటకు భయపడుచున్నారు. పింఛన్ తీసుకొన్న ఐ.ఎస్.ఎస్.ఎస్. అంగ్లో హైందవులు రయిలు వారికి సహాయము చేసెదమని పనులలో చేరిరి. మొగల్సారేలో 400 మంది సమైక్యతైనవారు. రైల్వేదొంగ్గోళ్లు నేపకులు కూడ సమైక్యతైనందుచేత, ఉద్యోగముల భార్యలే స్వయముగ కంటలు చేసి కొనుచున్నారు. ఒక వాములోపల గయ, మొగల్సారే లేక అల్లహాబాదులో నైనను సమైక్యతైనవారు రందరు చేరి ఒక పెద్ద సభను చేయ నుద్దేశించుచున్నారు.

ఏజంటు ప్రకటనము.

అల్లహాబాదు, జబ్బల్పూరు స్టేషనులలో తప్ప మిగిలిన స్టేషనులందు సమైక్యతైనవారు లేమాత్రము మార్గలేదు. సామానుల వ్యాపారము కొంచెము విశేషముగ సాగుచున్నది. రాక్షసి బాగు నేటిదినము కొన్ని పెట్టెలనిండ కలకత్తాకు పంపబడును. ఆ సస్సెల స్టేషనులో చిల్లగ సామానుల రయిలు పెట్టె యొకటి తగుల పెట్టబడెను. తుండ్లాలో నల్లరులు జయగూడ మాచుటకు కొందరు వైసికులు బయలుదేరి వెళ్లిరి.

స్టేటు కాన్సిలు సభ

ఢిల్లీ, ఫిబ్రవరి 18:— 22 వ తేదీన స్టేటు కాన్సిలు సభ సమావేశమగును. అధికారతరులపని జరుపబడును. ప్రభుత్వపు కల్ట్రాక్టులు ముగియగానే ఈస్టుఇండియన్ రైల్వే, స్టేటు ఇండియన్ పెనిషనరీల రయిల్వేలను ప్రభుత్వమువారే తీసికొని వ్యాపారము జరుపవలసినదని నెత్తా గారు పాదించురు. వీనిని గురించి విచారించుట కొక బాయింటు కమిటీని నియమించవలెనని కతే గారు పాదించెదరు. హైకోర్టులో ఫిఫ్త్ కోర్టులో భారత న్యాయమూర్తుల సంఖ్యను హెచ్చించవలసిన దని నెత్తా గారు మరియొక తీర్మానము నుపపాదించురు.

రాలిన్ సక్ ప్రభువు వార్తాపత్రికా సంపాదకులతో ముచ్చటించుట

ఢిల్లీ, ఫిబ్రవరి 18:— వేల్పుయవరాజుగారి రాకసందర్భమున నిచ్చటికి ఆరుదెంచిన 41 మంది ఆంగ్లేయ భారత వార్తాపత్రికా సంపాదకులతో రాలిన్ సక్ ప్రభువుగారు భారతదేశపు వైసికాస్థితిని గురించి ముచ్చటించిరి. సరిహద్దులలోను, దేశమధ్యమునను కాంతిరక్షణమునకు కొంత నైపుణ్య మత్యవకరమని ఆతడు స్పష్టపఱచెను. అవగతమైనపుడు సరిహద్దుల తెగల వారు 180000 మందిని చేర్చి పోరాడగలరు. 1919-20 వ సంవత్సరములో 611 మార్లు దండెత్తి వచ్చి, వారు 21 లక్షల ఆస్తిని దోచుకొనిపోయిరి. 1920-21 వ సందర్భములో 391 మార్లు దండెత్తి రాగలిగిరి. సెన్యుములో నాంగ్లేయల సంఖ్య తగ్గించబడుచున్నది. కాంతి సంరక్షణమునకు పోలీసులకు తోడ్పడుటకు ఈమాసములో వైసికులు 24 పర్యాయములు పిలువబడిరి. భారత వార్తాపత్రికాధికారులు కొందరు రాక్షసియుములను గురించి ప్రశ్నించగా, ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకు నతడు నిరాకరించెను. సరిహద్దులకు వెళ్లుటకు వారికి ఏర్పాటు చేసెదనని ఆతడు చెప్పెను. వైసికావ్యయము ఆర్థికమని వాదజేపించగా, వీలైనంతవరకు తగ్గించినాను. ఇంక తగ్గించుటకు సాధ్యపడదని ఆతడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ప్రజల అల్లరుల నణచు వైస్యుల వ్యయమును కాష్ట్యీయ ప్రభుత్వములే భరించవలెనని ఒకరు చెప్పగా నతడందుల కంగీకరించెను.

విదేశ వార్తలు

విర్లండు అశాంతి

బెల్జియం లిల్లరులు.

ఫిబ్రవరి 15:- బెల్జియం లిల్లరు లింకను సాగుచున్న యుద్ధ వి. ప్రజలగుంపును చెదరిపోవలెనని అధికారు లాహిసిం పగానందుకు నిరాకరించిరి. అందువై పోలీసువారు గుంపును సన్నిల మొనలతో నెదిర్చి చెదరగొట్టెరి. గతవారము నుండి యు నిలిచాడు 22 మంది చంపబడిరి. మునుపటికి వైగా గాయపరుపబడిరి.

ఇంగ్లీషు దారుణము.

ఫిబ్రవరి 16:- ఈ దినమున తిరిగి తుపాకుల కాల్పులని కట్టెను. అందువై 36 మంది హతులైరి. 89 మంది గాయపరుప బడిరి.

అనుభూ కాకుండు ఆయుధముల ధరించువారికి 2 వత్సర ము ఖయిదు విధింపవలెనని ఆలస్య ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

సరిహద్దు పోరాటము.

సరిహద్దు లందున్న స్వాతంత్ర్యమునందు రిఫ్యూజీల పైని కాధికారులు ఆలస్యర స్పెషలు పోలీసువారు రెన్సువేసి మిలిటరీ జారుకీలు లందుంచిరి. ఈ పట్టణమునందు కాథలిక్కులును, బాప్టిస్టులును విశేషము.

ఆలస్యరు నిర్బంధితులు.

విడుదలపడుట.

సికాగో నుండి బండిలుగా నొకరమ్మడి గొంపోబడిన ఆల స్యరు నిర్బంధితులలో 26 గురు వశతి పట్టబడిరి.

కొన్ని పట్టణమున ఆలస్యరు వారికిని సికాగో నుండి జరి గిన కలహమును విచారించుటకు నిష్పాతకమగు విచారణ జరుగ వలెనని ఇరుపక్షముల వారును కోరిరి. అందులకు గాను న్యాయాద్యోగి నొకరిని పంపెదమని చర్చిలుగారు దెలిపిరి.

విర్లండు స్వాతంత్ర్య చట్టము

ప్రజలసభయందు విర్లండు స్వాతంత్ర్య చట్టమును రెం డోమారు చర్చిలుగా రుపపాదించిరి.

ఆలస్యరు ప్రతినిధులలో నొకరగు కెప్టెను, చార్లెసు క్రె యిగారు చట్టమునందు, సరిహద్దు నిర్ణయ సంఘనిబంధనను వదిలి వేయవలెనను సమాధానము దెచ్చెను. దేవిడు రిడుగారు దానిని ఖిలపరచిరి.

జర్మను పార్లమెంటు వారు ప్రభుత్వమునందు తమకు సమృద్ధిముగలదని తీర్మానించిరి. ఇంగ్లీషులకు అనుకూలముగ 220 మందియు క్యలికెకముగ 185 మందియు గలరు.

మెక్సికోలో తిరుగుచాటు సంఘటనను కారణముచే భార్యల్లింగ్సునందు ఆమెరికావారు 5 వేల సైన్యమును జేర్చిరి.

పరాక్రమవారు సోవియటు ప్రభుత్వము నంగీకరింపదని పరాసు వాంబరునందు. పాయింట్ గారు నుడిపిరి.

తూర్పుఆఫ్రికా.

భారతీయుల హక్కులు.

రాబర్టుకురిడెనుగారు లండనునందు తూర్పుఆఫ్రికా సం ఘమున సహస్యసించుచు నెట్లు నడిచిరి. తూర్పుఆఫ్రికా అభివృద్ధి భారతమంతయు ఆంగ్లేయులవై నున్నది. ఇది చాల క్లిష్టమైన భారము. అందుచే కర్ణవిచిత్రతలేక తూర్పుఆఫ్రికాకు వలసతో వున్నట్టియు, అచ్చటి పోట్లర్లు యొక్కయు అర్హతల పరిమితిని కఠినముగ నియమింపవలెను. భారత, ఈజిప్టు, విర్లండు శత్రుత్వ కే ప్రభుత్వ శక్తికంటెయు దిగ్గ్రంతు చున్నవి తూర్పుఆఫ్రికా నాల్గరాష్ట్రములను షేడలేవనుగ శక్తియును త్వరలోనే జరుగవచ్చును.

ఇటలీవారు ఆస్ట్రీయావారి 10 లక్షల స్వర్ణిగుల ఖయిదు విధించిరి.

జెనోవా నుండి వేళు ఇదివరకు నిర్ణయింపబడిన కాలము నుండి జరుగవలెననియు అందులకు ఇటలీ సంకీర్ణముగనున్న దనియు ఇటలీ ప్రధానామాత్యుడు నుడిచెను.

స్వీడను ప్రభుత్వమువారు రష్యాకులపునికి 10 లక్షల కొనేను నాణెముల నిచ్చుటకు తీర్మానించిరి.

విర్లండు స్వాతంత్ర్య చట్టము

రెండవ పర్యాయ మామోదింపబడుట

ప్రజలసభయందు చర్చ

ఫిబ్రవరి 17:- విర్లండు స్వాతంత్ర్య చట్టము పార్ల మెంటుసభయందు రెండవమారు చదువబడినది. యూనియన్లు ప్రతినిధులు చట్టము నెదిర్చిరి. సరిహద్దు ప్రాంత నిర్ణయము విషయ మున ప్రతిపక్షాలు చాలపట్టుదల చూపిరి. సరిహద్దుల విషయమున నెక్కుడు మార్పులు గల్గింపరాదనియు వికాల్ ప్రదేశములను వేరిగూడ నొక ప్రభుత్వము నుండి వదిలి యొక ప్రభుత్వమునకు మార్చగూడదనియు ప్రతిపక్షాల వాదము. ప్రభుత్వమువారు ఆలస్యరు నమ్మించి మోసపుచ్చిరియు ప్రభుత్వమువారు వైకిమాత్రము సరిహద్దులందెక్కడు మార్పుల గల్గించవని నుడువును రహస్యముగ కొల్లిస్సుగారికి గొప్ప గొప్పమార్పులు గల్గించెదమని వాగ్దానమునర్పించియు హామీని సిలు ప్రభువు రొవారు మెక్సికో నెట్లు మొదలగు యూనియన్ లులు నాయకులు ప్రభుత్వముపై నిండమోపిరి.

తాము బహిరంగముగ నుడువు వాక్యములకు విరుద్ధము లగునట్టి రహస్యవాగ్దానముల నెన్నడును నొనర్పలేదని లాయ డుబార్జిగారు నుడిపిరి.

చట్టమును త్వరలో ముగింపవలెననియు, ఇం చాలముఖ్య జయనదనియు, విరిఫురాయబాడముల నడుమ నొకప్పుడు ప్రభు త్వమువారు దొరకైన సైన్యముల నన్నిటిని విర్లండునకు పంపి, ఆవసరమైనయెడల ఒకటై అధిక సైన్యమునుగూడ సమకూర్చి విర్లండుతో యుద్ధమొనర్పవలెనని దలచిరియు, ప్రభుత్వము వారు రహస్యముగ వొకమాటయు బహిరంగముగ వొకమాటయు నుడువులు లేదనియు ఆస్టిన చాంబర్లెనుగారు నుడిపిరి.

విరిఫురాయబాడి సరిహద్దు నిర్ణయసంఘమువారు చాలప్రదే శములు వచ్చునని లాయడుబార్జిగారు వాగ్దాన మొనర్చిరి కొల్లి స్సుగారు ప్రకటించిరి కెప్టెను చార్లెసు క్రెయిగుగారు నుడిపిరి

చాలప్రదేశము లనువాక్యమును లాయడు బార్జిగారు రెన్న డును ఉపయోగింప లేదనియు సరిహద్దు నిర్ణయసంఘము వా రావాక్యమున కెట్టి యధ్యమైనను దీయవచ్చుననియు ఇరుపక్షము లవాకిని సమ్మతించుట వారి నాసంఘాధ్యక్షులుగ నియమించె దనియు, బహుశా ఈలోపుగనే ఇరుపక్షమువారును సమాధా న ప డె ద ర ని యు, ఛాంబర్లెనుగారు ప్రత్యుత్తర మొనరిరి. చట్టము నంగీకరించుట కన్న ప్రజకు వేరుమా ర్గము లేదనియు చట్టమును తీరస్కరించినయెడల అంతకలహము లు యుద్ధములును సంభవించుననియు, మంత్రవర్తనమువారి సలహా ను ప్రజలసభ వారామోదింపనియెడల మంత్రులు సభానాయ కులుగ నుండవలసినయు ఛాంబర్లెనుగారు నుడిపిరి.

బెల్జియం లిల్లరులు

ఇంగ్లీషులకు కొల్లిస్సు గారు 42 మంది ఆలస్యరు నిర్బం ధితులను చెరవిమక్తుల గావించి వదిలి నెట్టిరి.

ఈ దినమున బెల్జియం నగరము కాంతి కంఠముగ నే యుండెను. దాదాపు సికాగో నుండి చెర గొని పో బడిన నిర్బంధితు లందరును వదిలి నెట్ట బడిరి. 20 మంది కని ప్టిబులుమాత్రము దక్షిణ విర్లండున నిర్బంధమున నేయున్నా రు. ఇంతవఱకును 20000 మంది స్పెషలు ఆలస్యరు పోలీసువారు సరిహద్దులను బెల్జియంను రక్షించుచుండిరి.

వి. సి. ఎస్. ఉద్యోగులు

మొన్నపత్రిక వ్యవస్థ

ఫిబ్రవరి 15:- భారత సివిలుసర్వీసు కాఖను సభిసందిం చుచు ఈ కాఖను భారతీయముగ జేయుటనుగూర్చి లండను "మొన్న" పత్రిక ఇట్లు వాయుచున్నది. కొలదిసర్వీసులలోనే ఇండియను సివిలుసర్వీసు కాఖయందు కాదాపు సము స్థానములవారు భారతీయులకే ప్రత్యేకింపబడు ను. కాని ఆంగ్లేయులను ఈ కాఖనుండి ఇంతకంటె గూడ త్వరిత ము తరిమివేయవలెనని భారత కాశనసభ ప్రయత్నించుచున్నది. భారతదేశమునందంతటను ఆంగ్లేయాధికారులయెడల విరోధము లో మెలగుచున్నాడు. అందుచే చాలమంది ఆంగ్లేయులు తమ పదవులకు కాశనామానిచ్చుచున్నారు. తగుఅర్హతగల ఆంగ్లేయు లికాఖయందు ప్రవేశింప నిరాకరించుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారు దేశమునందు కాంతిధానకాఖ్యమునందు ఈ యుద్యోగులకు మద్దతుగానుండు మని ప్రకటించవలెను. భారత దేశాభ్యుదయ మును కొరచుచున్నయెడల, మహాపకార మొనర్చిన ఈ కాఖ యెడల కృతజ్ఞతయున్నయెడల, అంగ్లప్రజలు, ప్రభుత్వమువారి కాఖకు సహాయము జేయుటయును నిర్బంధించుటవారి విధి.

ఈజిప్టు సమస్య

మంత్రివర్గము అల్లెన్ని ప్రభువులకు

సఖ్యత కుదురుట.

ఫిబ్రవరి 17:- అల్లెన్ని ప్రభువునకును మంత్రివర్గము వారికిని ఈజిప్టు సమస్యయందు ఏకాభిప్రాయము కుదిరెను. కాని వారి మత లింకను బహిరంగపడలేదు. అల్లెన్ని ప్రభువు బుధవారము రోజున ఈజిప్టుకు తిరిగి పయనమై వెడలుచుండెను. ఈజిప్టు దేశీయ నాయకులతో రాయబారులును జరుపుటకు వీరికధికారమియ్యబడినది. ఈజిప్టు నందు సమాధానము కుదురుననియే అల్లెన్ని ప్రభువు దలచుచుండెను. అంగ్ల ఈజిప్టులకుభివృద్ధిని మనముక నుంచుకొని వారి నూచలను కొంతవఱకు కన్యించుకొనవలె నని మంత్రివర్గమువారు అల్లెన్ని ప్రభువుగానికోరిరి.

సమాధాన పరతులు

ఫిబ్రవరి 17:- ఈ దినము అల్లెన్ని ప్రభువుగారు రాజు గారి నిదర్శించిన సంతప్రదిం చిరి. ప్రభువు గారు ఈజిప్టు నుల్లూనునట్లు ఒకలేఖను గైకొనిపోవుచుండెను అండు భావి ఈజిప్టుయొక్క స్థానము కన్యింపబడినది. ఈ క్రింది పరతులవై అల్లెన్ని ప్రభువుతో సమాధానము కుదిరెనని దెలియు చున్నది. (1) సంరక్షక స్థానమును (ప్రాటిక్టరేటు) రద్దుపరచుట (2) సైనిక కాశనమును రద్దుజేయుట (3) ఈజిప్టు విదేశాంగ కాఖను దేశీయులవశము జేయుట చట్టసమ్మతమగు పార్లమెంటును ఆహ్వానించుట మొదలగునవి.

బ్రిటిషు హక్కులను సంరక్షించు విషయము పరస్పరము సంతప్రదిం చుకొని తరువాత నిర్ణయించు కొందురు. క్రమక్రమ ముగా నధికారము నంతయు దేశీయులవశ మొనర్చి బ్రిటిషు యుద్యోగులను తగ్గింపవలయు నని వాతనుకొనుచుండిరి.

భారతదేశము - పార్లమెంటు

ఆదాయవ్యయపట్టికపై సభికారము

ఫిబ్రవరి 15:- ఇటీవలభారత ఆదాయవ్యయపట్టికపై భారత కాశన సభవారికి గల అధికారమును గురించి ఆసభవారు గావించిన తీర్మానమునుగురించి 45 ని. ఏటాగారు ప్రశ్నిం పగా మాంటాగూగారిట్లు సమాధానము చెప్పిరి:- ఏచట్టము ప్రకారము భారత కాశన సభవారి ఆ తీర్మానము నమలలో పెట్టుటకు గవర్నరు జెనరలుగారి కధికారముగలదని దెలిపిరి. ఆచట్టనిబంధననుగురించి న్యాయకాస్త్రువేళలతో నాలోచించు చుంటి. ఈ విషయమై నేనిప్పుడి దమిద్ధమవి దెలుపలేను. ఏది ఎట్లున్నను ఈ తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు రమలలో పెట్టి తీరవలెనను నియమములేదు.

వి. సి. ఎస్. పింఛనులు

కామన్సుసభయందు 45 జాయిన్సును హిక్కుగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు మాంటాగూగారిట్లునుడిపిరి: భారత ప్రభు త్వమువారికి కొన్ని జాయిలును పంపితిమి. అవి ఫిబ్రవరిమాసంత మునకు ప్రభుత్వమువారికిజేదము. భారత సివిలుసర్వీసుయుద్యో గులు తమ పింఛనులను గురించి పడుచున్న ఆదుర్దా ఆజాయిల వలన తీరగలదు.

ఈజిప్టు భావిస్థితి

ఈజిప్టునందు బ్రిటిషువారవలంభింపజేసినవిషయమై అల్లెన్ని, కర్జెను ప్రభువులకును లాయడుబార్జి గారికిని సమాధానము కుదిరెను.

ఫిబ్రవరి 15 అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానము హేగుపట్టణ మున ప్రారంభింపబడినది. న్యాయాధీశులు నిత్యరస్త్రాంకృతు లై తమపదవుల నధివసించిరి.

జర్మనీ ప్రభుత్వమువారు కేన్న సమావేశతీర్మానము ననుసరించి నవ్వపరిహారముల నాల్గవాయికా మొత్తము గు 810 లక్షల బంగారు మార్కులను ఇచ్చి వేసిరి.

రోమియో యను నాక కలకత్తానుండి బోస్టునకు జనుచుండ నాకయం ద్విప్రమాదము సంభవించెను. ఈ నాక లండనునకు వచ్చెను. అన్ని నాకపియుటకు ప్రయత్నము తొనర్చబడినది.

శ్రీశంకరరామదాసుగారి పతకవార్షికోత్సవము ఉమ్మి డిరామయ్యగురుస్వామిశెట్టిగార్లు యాజమాన్యమున జరుగును.

మహానామ సంవత్సరము

శనివారము మధ్యాహ్నము ఫలశాంతిము సుదానము శాననసభ గా. సర్. పి. రాజగోపాలాచార్యులు గారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయ్యెను.

1894 మదరాసు జమీందారీ గ్రామోద్యోగముల చట్టము 1895 మంశపారంపర్యపు గ్రామోద్యోగముల చట్టములను సవరించుట కొకటి.

ఈ చట్టము ప్రవేశపెట్టుచు గా. భాను బహదూరు మహా ముఖ్యుల హాజరుగా సామాన్యముగా జరిగినది. "శాననో ల్లంఘనోద్యమమును ప్రతిఘటించుట కీ చట్టము తయారుచేయబడి నది. గ్రామోద్యోగములు స్వయముగ గాని, ఇతరుల ప్రోద్బలములవలనగాని ఈ ఉద్యమము నకు గడంగి రిని ఆంధ్రదేశమునందు వచ్చిన సభ్యులు గుర్తింపగలరు. గ్రామో ద్యోగములందరు తమపదవులకు రాజీనామాలు నిచ్చుకొనవలసి నదని సభలు చేయుచు, తీర్మానము లంగీకరించుచుండెను. ఈ తీర్మానములను, సభలను జూచి ఎవ్వరైన మోసపోయి రాజీ నామాపెట్టగానే, వారిచర్యను ప్రతిఘటించి వారిని అభిసందించు టకు ఇతరులు సభలను శేయించుచుండిరి. కొన్ని గ్రామములలో ఈ గ్రామోద్యోగములే ఈ ఉద్యమమును మోసపోయినవారు నున్నారట. కరణములకు గ్రామములలో ఎదురుమాట యుం డదు. అతడు తలచినచో, గ్రామమునకు మంచి చేయవచ్చును, చెలువుచేయవచ్చును. ఈ గ్రామోద్యోగములనేవలన రాజీనా మ నిచ్చిన తర్వాత మే పన్నుల నిరాకరణోద్య మము నకు నులభ్యమార్గ మేర్పడెను. గ్రామో ద్యోగములు లేకుంటే పన్నులు కనుక చేయుట అసాధ్య మైనదని ఇతరులు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడరాదని వీరి పరి రింపజరిగిరి. వీరి ముగ్ధత్వములను అణచినేయుట కీ చట్ట ములు చేసినది.

మంశపారంపర్యపు హక్కును గురించి భిన్నాభిప్రాయ ము లుండవచ్చును. ప్రభుత్వోద్యోగములందుండి, ప్రభుత్వ మును నాశనము చేయుటకు యత్నించుచున్న ఉద్యమములలో పాల్గొనుచున్న గ్రామోద్యోగుల మంశపారంపర్యపు హక్కును తీసివేయుట న్యాయముగాదా? 1892 లో రివిన్యూబోర్డువారు మంశపారంపర్యపు హక్కుల ప్రయోజకత్వమును గురించి సంత యించిరి. భారత ప్రభుత్వమువారుగూడ కొంతవరకు సమభిక్తి మును గనుబడిరి. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు మాత్రము అప్పుడు గట్టిపట్టు పట్టిరి.

కృష్ణ, గుంటూరు, గోదావరీమండలములలో గడచిన మూడునాలుగు మాసములలో వరుసపెట్టి అనేక మంది గ్రామోద్యోగులు తమ పదవులకు రాజీనామాలు నిచ్చిరి. వీరు ఇంతటితో ఊరకుండక, రాజభక్తి గల పాతలను భయపెట్టుచు, దెబరించు సాగిరి. 1895 మంశపా రంపర్యపు గ్రామోద్యోగముల చట్టము 7వ సెక్షను ప్రకార ము గ్రామోద్యోగులందరైన ముప్పైరెండు గా నుండెను. పనిని అలక్ష్యము చేసినను, పనిచేయుటకు శక్తిహీనులైనవారు లేకున్నను కలెక్టరుగారిని కాశ్యతముగ తీసివేయవచ్చును. ఇప్పు డుకూడ కరణాలు మున్నగు వారు రాజీనామాద్యములలో పాల్గొని ప్రభుత్వమునకు శత్రుపక్షము వహించినట్లుయితే కలె క్టరులు వారింకపారంపర్యపు హక్కులను తొలగించి, వారిని కాశ్యతముగ తీసివేయవచ్చునని ఈ చట్టములలో గలదు. ఇతని బంధువులలో నెవ్వరైనా పనికి తగియిందే, రాజభక్తి పరుడైయున్నచో, కలెక్టరుగారిని నియమించవచ్చును. ప్రభుత్వ విశాళమునకు యత్నించుచున్న ఉద్యమములలో పాల్గొనుట వలన ఫలిత మిదియని వారు గ్రహించవలెను. రాజభక్తిపరులు ఈ చట్టమును జూచి భయపడవలగలరే.

గా. సర్ లయనల్ డేవిడ్స్ గారి ఉపపాదన నామో సిందిరి.

పన్నుల నిరాకరణోద్యమములోగాని, సహాయనిరాకరణోద్యమములోగాని పాల్గొనుచున్న కరణాలను తీసివేయుట ఈ చట్టములకు ప్రధానోద్దేశమని ఎచ్చట స్పష్టీకరించబడలేదు. ఈ చట్టములకారము కలెక్టరు సర్వాధికారియగును. ఉద్యమము లో పాల్గొని అతని కొడుకునకు గాని ఇతర కరణాలకును తునకుగాని అనవుకరి నేల ఇచ్చువారు. మంశపారం పర్యపు హక్కును ఏల తీసివేయుటకు నాకు బోధపడలేదు. పబ్లిసిటీ బ్యూరోవారి ప్రకటనముల ప్రకారము వీరిలో ననేకులు తమ రాజీనామాలు సుపసంహరించుకొనుచున్నారట. ఇట్టి సందర్భ యులలో ఈ చట్ట ఎందుకు అని పి. శివరావుగారు ప్రశ్నించిరి.

రివిన్యూరికరణ సవరణచట్టము ప్రయోగించుటకు ముందు చుండగల కలెక్టరు, సాక్షిసంఘము జార్జి కెట్టులూ ప్రకటించుట కొంత ఉత్తమమనియు, ఈ చట్టములో అంతమాత్రముకూడ లేదనియు, శీతములను హెచ్చితమంద వంశపారంపర్యపు హక్కును తీసివేయుట విశాళకరమనియు చెప్పిరి. రంగనాథు మొదలైనవారు ప్రతికూలత వహించిరి.

గ్రామోద్యోగులు సహాయనిరాకరణోద్యమములో చేరి గలవాడేమిటందే చేయుటకు ఈ చట్టము ఉద్దేశించబడినదనియు, అధికసంఖ్యాకులు ఈ చట్టమును అంగీకరించవలసివదిరా, బి.టి. చాలావేరవు వాయునుగాను చెప్పిరి.

రివిన్యూరములు చేయుతరుణమున గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాలు నిచ్చుట న్యాయముగాదుగాని ఈ చట్టము అత్యవసర మైనదని యాక్. ఎ. వి. సోమసుందరంపేటిగారు చెప్పిరి.

గ్రామోద్యోగులు తమతమ గ్రామములలో విశేషము పలుకుబడిగలవారు పంజాబుమొగ్ధులలో నున్న కాం గ్రెసు ఉత్తరపునకు విధేయత జూపవలెను. అత్యంతముగ వారికి వేరేమార్గము లేదని వీరు రాజీనామాలు నిచ్చినప్పుడు, గ్రామములందట వీరి మోసపోయినవలన నమ్ముచుండును. ఇట్టి దుర్మార్గము నాపుటకు అతని మంశపారంపర్యపు హక్కును తీసి వేయుటయే నుత్తమమార్గము. ఇట్లుచేసినవానిని ఇతరులందరు చేరి పుష్కలములతో నలంకరించి, ఊరేగింపులు. అతడు పరాక్రమశాలి యగును. ఇతడు పన్నుల నెగబెట్టి నప్పుడు కలెక్టరు పన్నుల నిచ్చుటకు ప్రైవేటుముండునా? వారు రాజభక్తిపరులుగా నుండవచ్చును గాని, ప్రైవేటుముండను. అని పి. ఎ. రాజులు నాయకులుగాను చెప్పిరి.

రివిన్యూరికరణ చట్టములలో ఇది తాత్కాలికపరిష్కారము తగినట్లు ప్రయోగించబడవలెను గాని కాశ్యతయు నుండరాదని యు. రా. బి. జి. సుబ్బుకృష్ణశాస్త్రిగారు చెప్పిరి. మండలాధికారులకు సుభూష్టస్వతంత్ర్యము, సర్వాధికారము నిచ్చినే యుట అక్షేపణమనియు, చిట్టయొక్క ముఖ్యోద్దేశమును స్పష్టముగా ప్రకటించుట ఉత్తమమార్గమనియు రా. బి. టి. యం. నాసింహాచార్యులు గారు పలికిరి. ఇప్పుడనే కులు భిక్షరాజీనామాలు రద్దుపరచుకొనుచున్నా కనినా, తొందరపడకుండ ఈ చట్టము గురించి మార్చిగా నాలోచించవచ్చు ననియు, ప్రాతవారికి మంశపారంపర్యపు హక్కులను తీసివేసినయెడల క్రొత్తవారు గ్రామములలో నులభ్యముగ తమ ధ్యేయముల నిర్వహించ జాలరనియు కె. గోపాలకృష్ణయ్య గారభిప్రాయపడిరి. ఈ చట్టము కాశ్యత చట్టముగా చేయుట తమ కష్టము లేదనియు, మంశపారం పర్యపు హక్కులను తీసివేయరాదని కొందరు గ్రామోద్యోగులు రివిన్యూ సభ్యుని సందర్శింప నుద్దేశించుచున్నారనియు బి. బి. మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు పలుకగా, వారు రాజభక్తి పరులని గా. భానుబహదూరు మహామ్యుకు హాజరుగా సామాన్యముగా గొణిగిరి. ఈ చట్టము వారిరాజభక్తిని పాట్రోల వచ్చునని వారుచంద్రరావుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

బి. తనిక్కాచలం చెట్టిగారు చిట్టయొక్క మూల సూత్రము నంగీకరించిరి. ఈ చట్టము తాత్కాలికముగ ప్రయో గించబడవలెను గాని కాశ్యతయు చట్టముతో కేర్పరాదు. రాష్ట్రములో సహాయస్వతంత్రులు గలవు గన ప్రభుత్వము వారికి ప్రతిహాపునకు తోడ్పడవలెను. రాజుగారి సమ్మతితో అధికార పవవుల నలంకరించుట సాధ్యమగును యాక్. కె. కలెక్టరు గాని ఈ మంశపారంపర్యపు హక్కు ననుభవించు ఉద్యో గముల కాధ్యక్షములను అనువర్తించును. రాజ్యాంగవిశాళము నకు ప్రయత్నించుచున్న ఉద్యమములలో వీరు పాల్గొనుచున్న పప్పు, వారి దుష్కృత్యముల పాపపతిములు వారి బిడ్డలకును, బిడ్డల బిడ్డలకును ఏడు మంశముల వక్షను తగులుట్లు చేయుటకు ప్రభుత్వమువారికి అధికారముండవలెను. రాజీయస్వరూపములలో కుడిచే. పను గొట్టగనే ఎడమచేంపను చూపుకు అనునియమము నంగీ రింప రాదు. "పంటికిబదులు పలు—లేదా—శత్రువు ఒకపల్లును ఊదగొట్టినయెడల ఆనేకపండ్లను ఊడగొట్టు" నను నియమము ననుసరించి ప్రవర్తించవలెను.

పి. వందనంగారు ఈ చట్టము గ్రహములను కనీశ్చిన్నముట కు ప్రభుత్వమువారు తయారుచేయలేదు. గ్రామోద్యోగికి తనకు టుంబుమునకు ప్రభుత్వమునకు గల విప్రుత్తధర్మకర్మకాణమును గురించి నిర్ణయించుట కీ చట్టము తగినట్లున్నది. దుర్మార్గములకు గలగు సహాయముల అత్యుపైక అతడు రాజీనామా నిచ్చిన యెడల, అతడు తాను చేసినవానికి అనుభవించ వలెను. తండ్రి కృతఘ్నతకు బిడ్డలు కష్టపడవలసినట్లు సహజమనిరి.

అవసరముగా మార్పులు సెలెవు కమిటీవారు చేయు దునిచెప్పి, రివిన్యూసభ్యులు ఈ క్రిందివానిని సెలెవుకమిటీసభ్యు లుగా చేర్చునను 1. గా. కాచిమాన్ గారు బి. సి. యస్. 2. అయ్యోకేటు - జనరల్ టి. డి. బి. మోచర్ల రామచంద్రరావు గారు 4. డి. కాచార్యులు గారు 5. పి. ఎ. రాజులు నాయకులు గారు 6. క. రామలింగా రెడ్డిగారు 7. డాక్టరు నరేశ మొదలైనవారు 8. గా. భాను బహదూరు మహామ్యుకు హాజరుగా సామాన్యముగా.

ఈ ఉపపాదన అంగీకరించబడెను. 1919 మదరాసు సంగరపాలక చట్టమును సవరించుట కొకటి.

సెలెవుకమిటీవారి నివేదికలో కొన్ని చట్టములు, వాక్య ములు మార్చవలసినదని గా. సర్ లయనల్ డేవిడ్స్ గారు పాప జాసిందిరి. ఇందులో ఒక సవరణను గురించి సభ్యులలో భేదాభి ప్రాయముండెనుగాన చిట్టము తిరిగి సెలెవుకమిటీకి పంపవలసిన దనినా, అంతకును చర్చ నాపిపెట్టవలసినదనియు స్థానికస్థుల పాలనాంగుంత్రి ఉపపాదించెను ఈ ఉపపాదన అంగీకరించ బడెను.

మార్చిసమావేశము. మార్చిసమావేశపు విషయములను గురించి అధ్యక్షుడు చిట్టము చెప్పిరి. "4 వ తేదీన ఆయన్వయపత్రమును ప్రవేశపెట్టబడును. 6, 7, 8 వ తేదీన చర్చ సెలెవుకమిటీలకు పంపబడిన చిట్టములను గురించి చర్చించుటకు సభ 13 వ తేదీన సమావేశమై, అవసర మైచో 14-15 వ తేదీల కూడ చర్చించును 17 వ తేదీనుండి 27 వ తేదీవరకు గ్రాంటులమీద వోట్లు వైకొ. బడును."

గ్రాంటు వివరములను కనుగొన్న పిమ్మట సెలెవు కమి టీవారి నివేదికలను గురించి చర్చించవచ్చునని అధిక సభ్యులు వాదనాముచేసెను. ఈ ఏడాదు ప్రకారము అట్లు చేయుటకు కలనుపడదని పి. బి. మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు ప్రశ్నించ గా, ఎవ్వరు ప్రభువుగా చిట్టము ఏర్పకచిరి. ఈ ఏడాదును మార్చుటకు తమ కధికారములేదని అధ్యక్షులు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. అంతట సభ ముగిసెను. తిరిగి మార్చి 4 వ తేదీన సమావేశమగును

మార్చి 4 వ తేదీన సెలెవు వాడు. గుర్రానాలెరులు దాడి.

మహిళా క్షణ్ణవాని ఎడమచేయ గుర్రానాలెరుల దుండ గములవలన తేగింది. ఈ క్షణ్ణవాని పటమును నిన్నటి స్వకాశ్య పత్రిక ప్రకటించెను.

కేరళ రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి యగు కే. పి. కేశవమీనను గాట్టు వ్రాసిరి: అత్యుత్తము స్వయముగ శరీం చినకథాసారాంశమిది:—క్షణ్ణవాడు కనకలీలతోను, అన్నతోను ఇంటిలో కూర్చొని యుండెను. గుర్రాలు ఇంటితలుపు ద్వలు గొట్టి లోపలకు ప్రవేశించిరి. కల్లి నందుదారిక వెళ్ళెను. అన్నను తీసికొని వెళ్లిరి. క్షణ్ణవానిని మెట్టు మీదనుండి యాడ్చి నానిమెడమచేతని కొనివేసిరి మెడమీద ఎడమకాచివీర, వీపువీర, మూడుగాయములయ్యెను. అతనిని గమనించువారు లేక అక్కడ పడియుండెను. కాని తక్షణాత దయామయుడగు నొక స్త్రీకు డచ్చుటకచ్చి అతనిని వై శ్యాలయమునకు గొనిపోయెను. గాయములన్నియు మాని అతడు కల్లికొట్టచేసెను. ఈ ఛాతూపటము కల్లికొట్టలో తీయబడెను. కేశవమీననుగారు స్వకాశ్యపత్రిక కిటులు తెలిపివ్రాసినవి.

"క్రిమితి సూచన చేసిగాని గూరొపణ వాస్తవము ఆయాకాణము రుజువుచేయును నేనే యొక ప్రకటనను పత్రి కలకు బుచ్చుచున్నాను."

19-2-21 తేదీన ప్రాద్దుటూరు స్థానము రు 175 లను అంగారానిధికిగాను మొదటి వసూలుగా పొందాయిలోని సెలెట్రల్ భిలాఫత్ కమిటీవారికి పంపిరి.

రెడ్డి నుడెములో గొప్ప భూస్వాములును, స్వాగ్రత్యా గులును, దేశభిక్షువులును, కలకత్తాలో పట్టపక్ష చదువుచు గాంధీమహాత్ముని పిలుపు నంగీకరించిన ర గావురం కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి శ్రీమూత వెంగల్వల మూర్యసారాంశము పం తులుగాను 25 వ యేట అ కాలచరణము నొంది రని ఒకరు వ్రాయుచున్నాడు.

వీరూరు సోతము కాభోద్యోగములను తమ కష్టసుఖములను రాజుబడినిధిగారికి తెలుపుటకు రాయబారులను పంప నిశ్చయించుకొనిరి. ఈ విషయమై ఆలోచించుటకు 19 వ తేదీ ఉద్యోగులు పొట్నూలో సమావేశమయ్యెదరు.

వృత్తాంతలేఖలు

కాకినాడ

స్వకీయ విలేఖరుడు

ఫిబ్రవరి, 17:—కాకినాడ తాలూకా కార్మికులు కాకినాడ జిల్లా, 18 మాసములనుండి నిద్రాహారములు తేకుండ విశేషముగ కృషిచేసి పంటపండితువలెను నాయకులైన శ్రీయుత మండపాళ రంగయ్యవారుగారి కేసువిచారణ యాజమాన్య పూర్తియయ్యెను. 108 వ సెక్షన్ ప్రకారము 1000 లకు ఒక బామిసప్తమును తు 500.00 2 బామిసప్తమును మంచినదత్తై యివ్వవలెననియు, లేదా ఒక సంవత్సరము కఠినశ్రమ అనుభవించువలెననియు జిల్లామేజిస్ట్రేటు నేడు 4 గంటలకు తీర్పు చెప్పెను. జేతాభిమానియగు నాయకులు తన తప్పు ఏమియు లేదని రాజదోషము తన ఉపన్యాసముల వలన కలుగలేదని ఉద్యోగప్రతినిధులవలననే కలుగుచున్నదనియు చెప్పి బామిసప్త ఇవ్వవలెనని. అంతట శ్రీ కృష్ణజన్మస్థానమునకు ఆయనను గొంపోయిరి.

కాళహస్తి

(ఒక విలేఖరునివద్దనుండి)

ఫిబ్రవరి 17:—ఈనెల 15 తేది కాళహస్తి పురమున హైస్కూలులోని స్కూల్ ట్రైన్లు విద్యార్థులందరూ పాఠశాలకుబోరెరి. వీరికి ఆదింం శిక్షణకొపితి. వారాదినమునయును కొంతవంటసానుగ్రులను వెంటతీసికొని సమాపమునందు. పర్యటప్రాంతములకు వెళ్లిరి. శిల్పకళ పరీక్షకువారు బోటునుట వాండరికిని శిల్పకళ కావలయుననెడి వారియుద్దేశ్యమునకు సందియుచు లేదు. బాలలందరిలో బోనోల్లని 5 గురు విద్యార్థులు మాత్రం స్కూలుకు బోయి, వీరికి ఆదింం శిక్షణకొపితి. జరుగలేదు. హెడ్ మాస్టరుతోటి ఉపాధ్యాయులును తక్కినవారును రానికారణముగ రి:పరైరి. ఆదింం తయ్యము వెళ్లినవారు తిరిగిపురమునకు వచ్చెదనని తలచుచుండిరి గాని; వారట్లు రారైరి. నురుగింం స్కూలువారు బాలుర తల్లిదండ్రులకు నోటీసులు పంపిరి. అందు 18 తేది శనివారం 10 గంటలకు బాలురు మగల జరుగనోవు శిల్పకళ పరీక్షకు హాజరుకావలెననియు లేకున్న వారిపేరులు పూర్వముండి తీసివేయబడవలసి ఖండితముగా వ్రాయబడియుండెను. బాలురతల్లిదండ్రులు వానిని పలుచోట్లనుండి వెతుకుచున్నారని, వాళ్లనుచోటు యింకను రూఢిగ తెలిసినదికాదు. వారెప్పుడు వచ్చునదియు తెలిసినదిగాదు.

కర్నూలు

(స్వకీయ విలేఖరుడు)

ఫిబ్రవరి 16:—1888 సం॥ము ప్రభాసమానేశ కాసము సహా అసహాయోద్యమ నిర్వహణమునకు వినియోగపడుచున్నది. ఈ సులభోపాయము ఇంక ప్రాంతములలోను, యువోగ్య గ్రంథులకు తోచలేదు. కర్నూలు మునిసిపల్ ఛేంబర్ గారను సలు మేజిస్ట్రేటుగారును ఈ సూత్ర నిర్వహణధానమునకు మార్గదర్శకులయిరి. ఈ గ్రామమున కొందరు అసహాయవాదులు జాతీయ పాఠశాలభవనములూ జాతీయతాభివృద్ధికాను, చిన్న నాటకములు, ప్రహసనములు పురాణములు ప్రదర్శించు నట్లు నుద్దేశించి ఈ నెల 11 తేదిన ఛేరం వెంకటేశ్వరరావు గారిచే రచింపబడిన నుద్యోగిజమున నాటకమున ప్రదర్శించిరి. మరొకమే ప్రభాసమానేశ కాసములూని 3 వ సూత్రము ప్రకారం మునిసిపల్ ఛేంబర్ గారి యుత్తరవు తెనిజే నాటకములు సదరుపాఠశాల భవనములలో ప్రదర్శింపగూడదని ఆ పాఠశాల హెడ్ మాస్టరుగారికి, ఛేంబరుగారును ఆ భవనము యొక్క స్వంతదారులయిన పోలిమేక సీతమ్మగారికి సహా మేజిస్ట్రేటుగారును నోటీసులు జారీచేయించిరి. ఆలాగానువి ఛేరం వెంకటేశ్వరరావుగారి యింటిలోనే ప్రదర్శనములు జరుగుచున్నవి. ప్రజలు అమిత యుత్సాహముతో వచ్చుచున్నారు. గాని, స్థలము చాలసంకుచ అనేకమంది నిలుచుటకైతే తావు లేక వెనుకకు పోవలసివచ్చుచున్నది.

ఆ కాసములూని 3 వ సూత్రములో 2(1) చదవు అనుగులకు మించి విస్తీర్ణముగల ఏ ప్రదేశమున గాని మునిసిపల్ ఛేంబర్ గారి లైసెన్సు లేనిదే, ప్రజలు సమావేశ నుటకుగాని, పదర్శనములకు గాని వినియోగించగూడదని, యున్నది. ఈ ప్రదర్శనములకును 200 మంది వెద్ద ననభ్యులకు మాత్రము

యువరాజు పర్యటనము

ధీల్లీ, ఫిబ్రవరి 17:— ఈ మధ్యాహ్నము యువరాజు గారు కిరీకరు కళాశాలకు శంఖు స్థాపనచేసిరి. యువరాజు, రాజస్థానిధి, కమాండరు ఇన్స్టిట్యూషన్ల సైన్యముల పరీక్షించి, వెనుక రాజప్రతినిధి యువరాజును శంఖు స్థాపనచేయుట కాహ్వానించెను. యువరాజు పునాది బాగుగ వేయబడినదని ప్రకటించి యిట్లుపర్యవీరించెను.

కొంతకాలము భారతదేశమున కమాండరుగ పనిచేసి తుదకు క్షేల్ల మాన్యున కిరీకరు ప్రభువు జ్ఞాపకార్థము కళాశాల నిర్మింపబడుచున్నది. కడచిన యుద్ధములో ప్రాన్యరంగమున భారతీయులతో కలిసి పోరు కలిపిన నాకీ కళాశాలకు శంఖు స్థాపనముచేయుటకు చాల సంతోషముగ నున్నది. ఏలనన యీ కళాశాలకు సేనానాయకులకు విద్య గరపబడును. సేనానాయకుల లిట చాలమంది తయారు కాగలరు.

కిరీకరు ప్రభువుచరిత్ర ప్రపంచవిదితము. ఈజిప్టులోను, దక్షిణాఫ్రికాలో నాయనహండిన విజయమునకు పట్టుధల్తో పనిచేసి యుండుటయే కారణము. వెంటనే యీ దేశమునకు కమాండరుగనుక నియమింపబడెను. ఈయన్నత పదవిని 7 సంవత్సరములాయన యలంకరించి యూరపు యుద్ధములో ఘనత సహించిన సైన్యముల తయారుచేసెను. మన సామ్రాజ్యమునకు రాజున్న కిష్టములు గమనించుట మొట్టమొదట ఆయనచేసెను కొంతమంది యుద్ధము కొద్దిసేలలతోను కొన్ని సేల సైన్యముతోను తుగ్గియునని యెంచిరిగాని ఆయనమాత్రము కొన్ని వత్సరములు పట్టుననికను అక్షులతోడ సైన్యములు గావలసి యుండుననియు గ్రహించెను. విశ్వస్థులచే పశులగొట్టుబడిన “హంపమైరు” యొడలో ఆయన మృతినొంది సముద్రాంతర్భాగమున కాంతిశొంపి నాడు. ఇట్టిచరిత్రచరిత్ర యున్న తదశలోనికి రానెంచు ప్రతివాడికిని యుత్సాహము కలిగింపక మానకు. విజయము కష్టపడిన గాని రాదని ఆశుచ చరిత్రము బోధింపగలదు. ఇందుక ప్రథమమునవిద్య యశనము, అట్టి విద్య గలపుట కీకళాశాలనుంచి పనిచేయగలదు. ఇట్టి కళాశాల కిరీకరు ప్రభువుచేరున బరగుట యత్నవిధము.

యువరాజు కీకార్యము గావించినందుకు రాజస్థాన్ ప్రభువు వందనము లర్పించెను. 12-15 గంటలకు సమాప్తికాగా యువరాజు రాజనగరకు బయలుదేరెను. వారిలో పంచములు గుంపులుగూడిరి. వాకు అఖిలభారతబాహులు సమావేశమునకు వచ్చిరి. తీరినమాది యువరాజుగారి హెటాదారాగగ జి.ఎల్. గానోగారు స్వాగతము చదివెరి. యువరాజు వందనము లర్పించెను. “యువరాజుకులై” అని ధ్వనులు చెలంగ బండి తిరిగి పయనమై పోయెను.

ఈసాయంకాలము యువరాజు కొంతసేపు పోలోఆడి, పోలోపండులు చూచెను.

సంస్థానాధీశుల వింతు

సంస్థానాధీశులు 18 వ తేది రాత్రి ధీల్లీ మొయిదన్నుహోటలులో యువరాజుగారి కొక గొప్పవింతుగిరి. సంస్థాధీశులు, ఉన్నత ప్రభుత్వోక్త్యోగులు, పురప్రముఖులు దాదాపు 250 మంది వింతుకు వచ్చిరి.

మహారాజు సింధియాగారు (గ్వాలియరు) యువరాజు నకు స్వాగత మివ్వంగుచు సంస్థానాధీశులకు సార్వభౌమునిపట్ల గల సంప్రదర్శరాజ్యక్తిని ప్రకటించిరి.

యువరాజు గారిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి:—

“మిమ్ములకు కలిసికొను భాగ్యము కలిగినందులకు మికుల సంతోషించుచున్నాను. గృహధిదేశండున కొన్ని రాష్ట్రములందు పర్యటన మొనర్ప లేనందులకు చింతిల్లుగున్నాను. ఈపర్యటనములన మీ కప్తునుభయముల కొంత తెలిసికొంటిని. ఆనోర్వ త్యమై ప్రేమ సమహృదయము ననిన ఒండొరులు తమ కష్ట నుభయముల తెలియపరచుకొనరలెను. మీరు యుద్ధసమయమున

ఆహ్వానపత్రములు పంపబడినవి. వారు తప్ప ఇతరులు వచ్చుటకు పిలువెను. ఇట్టి సందర్భములలో లై సెన్సు పొంద వలసిన ఆజ్ఞాపేటెరు. ఛేంబర్ గారును, సహా మేజిస్ట్రేటుగారును, ఏకవి మంది యొకను సరే ఒక భవనములలో సమావేశమయిన, అట్టిభవనములకు లై సెన్సు పొంద లేదని యుద్దేశించియున్నది. అది సర్వమున ముహుల ఇకగూడ నునిసి పాలిటిలకు, ఇదియొక సూతన రాజడి మార్గమును సమావారు చూపియున్నారు. ఇక్క అన్ని మునిసిపాలిటిలలోను, వెండ్లిండ్లకు, పాటక చ్చేరీలకు, కాలక్షేపములకును లై సెన్సు క్షేజు వసూలు చేయవచ్చును.

సామ్రాజ్యమునకు గావించిన సహాయ మెన్నటికిని మరువదగనిది కాదు. మీరు నాకొసంగిన స్వాగతమును నే నెన్నడును మరువను, మీ రాజ్యక్తిని సార్వభౌమునకు తెలిపెదను”

19 వ తేది ఉదయం మిలిటరీ పరేడు సర్వము 287 ను. రీడింగుప్రభు దంపతులు, రావిస్సెన్ ప్రభువు మరి ఇతర ప్రముఖులు సర్వమునకు వచ్చియుండిరి.

నిన్ను జాతుల పక్షమున అఖిలభారత నిన్ను జాతుల మహాసభ అధ్యక్షులగు గవాయిగారు యువరాజునకు స్వాగత మొసంగిరి. యువరాజుగారు ఉచిత నిధము: వారి స్వాగతము నంగీకరించి నిన్ను జాత్యాభివృద్ధి కోరుతు: ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

సందర్శనములు.

సర్ విలియంవిస్సెంటు, సర్ మహమ్మదుసామి, సర్ మాలాము హేయల్ గార్లు 19 వ తేదీన యువరాజుగారిని సందర్శించిరి.

వ్యవసాయబోధకులలో 18 వ తేదీన పూసాలోతిరుగ సమావేశమైరి. దేశమునందు మంచి బాగాళా రుంపలను పండించుట అవసరమనియు ఆందుకొరకు మంచి సుంపలను నేకరించుట ముఖ్యమని తీర్మానింపబడెను.

జేనాలిబాబు

ఆంధ్రసోదరుడు, ప్రపంచములో మహాత్ముడు బోధించిన తత్వము ఇంతవరకును బోధకాక వైన పుదాహరించిన ఆంధ్ర సోదరుడు దేశమునకు కళంకము తెచ్చునటుల ప్రయత్నము పూని, ప్రస్తుత ఉత్తమమునకు వ్యతిరేకభావముతో అపవాద పూరితమైన వాద్యములు పత్రికలో ప్రచురించి ఏమి ఘనత వహించె. మహాత్ముడు ప్రపంచమును దౌర్జన్యరాహిత్యము చేయగలందులకు కీన తీవ్రోపహాసములు చేయుచున్నను, యి సోదరునిచున్న యింకను కరగనందుకు ఎంతయు బోధనీయును. యిటువంటిసోదరులు మనపుద్గమమునందు లేకపోవుదురుగాక.

మెళ్ల చెయ్య వెంకటప్పయ్యసిద్ధాంతి

శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు

ఫిబ్రవరి 17:—సార్వభౌము డీక్షిణమున శ్రీనివాస శాస్త్రిగారికి దగ్గర మొసగి సంతప్రసించిరి.

శాస్త్రిగారు మార్చి మొదటివారమున లండనునుండి బయలు దేరెదరు. వారు పారిసునగరమున జని యచ్చట కొన్ని దినములుండి మార్చి 10 వ తేదీని మార్సెల్లునుండి భారతదేశమునకు ప్రయాణ మగుదురు.

శాస్త్రిగారు-కెన్యాసమస్య

రూటరు విలేఖరు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిని దర్శించి కెన్యా సమస్యను గురించిప్రశ్నింపగా శాస్త్రిగారిట్లు నుడివెరి:-కెన్యా యందలి భారతీయ సమస్య సాధ్యమైనంత త్వరలో పరిష్కరింపబడును. తూర్పు ఆఫ్రికానుండును మరి ఇతర ప్రదేశములందును భారతీయసమస్య న్యామముగ పరిష్కరింపబడుట మీదనే భారతదేశభావిధితి యధారపడియున్న దనువిషయమును చెల్లెల్లుగారు గమనించినటులలేదు. చెల్లెల్లుగారు అంగ్లేయల లాభముననే గమనించుచుండిరిగాని న్యాయములగు అంగ్లేయుల లాభములను గమనించుటలేదు. మౌత్రికర్తము వారి విషయమును న్యాయముగా పరిష్కరింతురని ఇంకను ఆశియున్నది కానభారతీయులు వారికి కాసనసభయం దీయబడిన 4 స్థానములను కాన్యనిర్వాహకసభయం దీయబడిన ఒక స్థానమును అంగీకరింపవలెనని నేను కోరుచున్నాను. మౌత్రికర్తమువారు దీనిని పరిష్కరించుటకు పూర్వము వారి కసమ్మిత మగు కార్య మెదియును ఒనర్పరాదు.

సంయుక్తరాష్ట్రములు - భారతవిద్యార్థులు

సంయుక్తరాష్ట్రములలోని భారతవిద్యార్థులను గురించి శాస్త్రిగారిట్లు నుడివెరి:- సంయుక్తరాష్ట్రములందు భారత విద్యార్థుల సీతి చాల కష్టముగ నున్నది. భారతదేశ పరిస్థితులందు నిజమగు మార్పుగలుగదని విదేశములందలి భారత విద్యార్థుల సీతిని జక్కజేయుట దుర్లభము.

ఆగిరిపల్లిగ్రామమున అసహాయవాదులగు 14 మందివీరదను గొండపల్లిగ్రామమున కల్లులాట్లు తొగొయించిరిని పోలీసు వారిచే తేబడిన క్రిమినల్ కేసులలో 1 పాఠశాలలో అక్షిపారాయణ, 2 తేతేపల్లి. సుబ్బాగారు, 3 తాడిగడపల్లెపుల్లయ్య, 4 ఆకులబనవయ్య అనువారులు 506 శెక్సన్ ప్రకారం చార్జీచేయబడి 6 మాసములు కఠినశ్రమ సూజిపడు సహా మేజిస్ట్రేటువల్ల గొల్లపల్లి మకాములో విధింపబడి. 14-2-22 తేది సాయంకాలము ప్యాసింజరులో రాజుచంద్రి సెంట్రల్ జైలుకు కొనిపోబడిరి.

కడపనుండల జాతీయసంఘము

౧౯౩౨ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెల ౧౫ తేదీన కడప జిల్లా పరిషత్తులో జరిగిన సమావేశమున కడపనుండల జాతీయసంఘము ఏర్పాటు చేయబడినది.

ఆసయమున మహాశాస్త్రి గాడిచెర్ల హరిసర్వోత్తమ శాస్త్రిగారు హాజరై యుండిరి.

తీర్మానములు.

౧. సారాంశము: ఏలూరు పాటలకాలమున పాటలను నిర్మించుట, అభివృద్ధి కార్యనిర్వహణ సంఘమువారి తీర్మానములపై చేయగాని చర్యలు చేర్చిగా మనీషయవలయానని తీర్మానించడమయినది.

౨. ఈజిల్లాలో ఏర్పాటుచేయవలసిన సామాన్య కల్యాణ కార్యములను వాలంటీరీలు (కామగ్రామ నిర్మాణమునకు) ఆయా గ్రామసంఘములవారు జిల్లాసంఘమునకు ప్రాతినిధ్యమునకు జిల్లాసంఘమువారు గాని కార్యనిర్వహణ కర్మమువారుగాని, విరాళిని అనుమతి ఇచ్చిన తర్వాత అట్టి నిర్మాణము చేయవలెను.

౩. ప్రతి కల్యాణకార్యమునకు కల్యాణకార్యకర్తగా గృహములకు, గ్రామములకు, ప్రాంతములకు నిర్మాణ ప్రక్రియ నిలవ యుండునని మిగత ప్రక్రియలను కల్యాణకార్యకర్తలచే నిర్వహించుటకు ఈసభవారు సలహా నిచ్చుచున్నారు. వారి ప్రాంతముల యంతరంగమునకు ముఖ్యము నిలవ యుండునట్లుగా గాన కల్యాణకార్యము కలిగించుటకు కరపత్రములను పంపించుటను తీర్మానించడమయినది.

౪. ఈసభవారు పాట్లను ఎక్కువగా పెట్టి, సమస్త కార్యములకు ఖరీదయ్యేటట్లుగా నుండుటచేత, అట్టికల్యాణకార్యములకు ముందుగా సహాయమును, సహకారమును కల్పించుటకు కల్యాణకార్యకర్తలను ప్రోత్సహించుటకు, తగిన ఆలోచనలచేసి సలహా నిచ్చుటగాను ఈ కల్యాణకార్యమునకు సహాయమును కల్పించుటకు తీర్మానించడమయినది.

౫. ఈసభవారు పాట్లను ఎక్కువగా పెట్టి, సమస్త కార్యములకు ఖరీదయ్యేటట్లుగా నుండుటచేత, అట్టికల్యాణకార్యములకు ముందుగా సహాయమును, సహకారమును కల్పించుటకు కల్యాణకార్యకర్తలను ప్రోత్సహించుటకు, తగిన ఆలోచనలచేసి సలహా నిచ్చుటగాను ఈ కల్యాణకార్యమునకు సహాయమును కల్పించుటకు తీర్మానించడమయినది.

౬. కాంతి అభివృద్ధి కార్యమును గురించి కరపత్రములు ప్రకటింపించుటకు కార్యనిర్వహణకర్తలను సలహా నిచ్చుటకు తీర్మానించడమయినది.

౭. అభివృద్ధి కార్యనిర్వహణకర్తలను సలహా నిచ్చుటకు తీర్మానించడమయినది. ఈజిల్లాలో ప్రతిసంవత్సరమునా కరపత్రములను నిర్మించుటకు సహాయమును, సహకారమును కల్పించుటకు కల్యాణకార్యకర్తలను ప్రోత్సహించుటకు, తగిన ఆలోచనలచేసి సలహా నిచ్చుటగాను ఈ కల్యాణకార్యమునకు సహాయమును కల్పించుటకు తీర్మానించడమయినది.

కావలెను కావలెను

మహాత్మా గాంధీ ఛాయాపటములు వేసిన లెటరు పేపరు, కాగితం, కవరు పటములు అమ్మడానికి యోగ్యత గల వర్తకులు డిపార్టుమెంటుగా రూ 60 ఇచ్చిన చాలును. నెలకు 50 రూపాయలు సంపాదించవచ్చును. సాంపెలుకుగాను 1 అణా ప్రాంపు పంపండి.

Pictorial & Co. Printers.
41, Broadway, Madras.

మధ్యపానము

60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దాసుగారి సుఖజీవిత రహస్యపుస్తకము ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసము నక్షత్ర వ్రాయవలెను. (3395)
ఈ పుస్తకము ఆంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను.
The Swasthya Sahaya Pharmacy,
30-2 Harrison Road, Calcutta.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయసంఘము-గుంటూరు.

౧౨-౩-౩౨

ఆంధ్ర రాష్ట్రమున కొత్త సంవత్సరమునకు కాంగ్రెసు సంఘములతో జరుగవలసిన ఎన్నికలు మొదలగువానిని గూర్చి ముఖ్యముగ గమనించవలసిన విషయములు:—

౧. ప్రతి గ్రామములోను గ్రామసంఘములు యేర్పరుచు యావత్కాలము. అట్టి సంఘములలో సభ్యులుగా చేరవారు ౨౦ సంవత్సరమునకు తక్కువగాని వయస్సు గలిగి కాంగ్రెసు చట్టమునందలి మొదటిసూత్రమును తక్కిన నిబంధనలలోని ముఖ్యోద్దేశ్యములను విధానములను ప్రాతినిధ్యమునకు ఒప్పకొనవలెను. అట్టి సంఘములలో గల గృహ తక్కువ కాకుండా సభ్యులుండవలెను. స్త్రీలుగూడ సభ్యులుగా చేరవచ్చును. సభ్యులు ప్రతివారును ర ఆణాలు చందా నియ్యవలెను. ప్రాత సంఘములున్నచోట్లను సభ్యులవలన కొత్త సంవత్సరమునకు ౦-౪-౦ లు తప్పక వసూలుచేయవలెను. చందా నియ్యనివారు ఎన్నికలలో సభ్యులనిచ్చుటకు గాని ఎన్నుకొనబడుటకుగాని అర్హులుగానేరరు.

౨. ప్రతిసంఘమునకు అధ్యక్షుడు, కార్యదర్శి మొదలగు ఉద్యోగములను సాధ్యమైనంతవఱకు ఎన్నుకొనవలెను. ఫిర్యాదు గల గృహ చొప్పున ఆయా ఫిర్యాదులలోని గ్రామ సంఘములకు కలిసి జిల్లాసంఘమునకు ప్రతినిధి సభ్యుల నెన్నుకొనవలెను. ౧౦ వేలకు మించిన ప్రతిపక్షమును ఒక ఫిర్యాదుగా నెంచబడును. ఫిర్యాదు లేని ప్రదేశములందు ౩౦ గ్రామములు కలిసి ౧ ఫిర్యాదుగా నెంచబడును. వై నుడివిన ప్రకారము ఎన్నుకొనబడిన ఉద్యోగముల యొక్కయు సభ్యులయొక్కయు పేర్లన్నీయు ఆయాజిల్లా సంఘ కార్యదర్శిగారికి పంపవలెను.

౩. ప్రతిజిల్లా సంఘమునకు లేన కార్యనిర్వహణ కర్మములను, ఉద్యోగములను యెన్నుకొని జిల్లా మొత్తము జవాబు మీద గల వేలకు ఒక్కరు చొప్పున మార్చి నెలకు లోపల రాష్ట్రీయ సభకు సభ్యుల నెన్నుకొనవలెను.

౪. ప్రతిజిల్లాసంఘమునకు లేన జిల్లాలోని గ్రామసంఘములన్నియు ఎన్నికలు మొదలగునవి సక్రమముగ సాధ్యమైనంతవఱకు ఫిర్యాదుగల జరుపుటకు ప్రయత్నము చేయించవలెను.

౫. ఈ ప్రకారము రాష్ట్రసంఘసభ్యుల యెన్నికలు అయిన పిదప రాష్ట్రసంఘమునకు కార్యనిర్వహణకర్తలను, సంఘాధ్యక్షులను ఎన్నుకొనుటకు రాష్ట్ర సంఘసభ ఏప్రిలు ౧ నెలలో జరుగును.

౬. రాష్ట్రసంఘసభ్యులు ప్రతివారును ౩ రూపాయల చందా వై నుడివిన రాష్ట్రసంఘము వేళము లోపల రాష్ట్ర సంఘ కార్యదర్శిగారికి చెల్లించవలెను.

౭. ప్రతిజిల్లా సంఘమునకు స్వరాజ్యనిధి వసూలుచేయుటకు తగిన యోర్నాలు గావించవలెను.

కొండ వెంకటప్పయ్య,
అధ్యక్షుడు

మధ్యపానము

ప్రతాపరెడ్డిగారి కృతియు 90 పుటలు క్లెఫ్ టాగితములో అమ్మవేసినాము. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సంపాదకులు డిప్యూటీ సీక్రెటరీ ఆంధ్రప్రదేశ్ కలను సభ్యులచేయుట నిచ్చిరి ప్రభుత్వోద్యమమున కెక్కువ లోడ్వడగలదు. ఒక్కసారి యీ జాతీయ ప్రాథమము చదివిన, గ్రంథప్రాశస్త్యము వెల్లడికావలను. వెల ౧౦ అణాలుమాత్రమే. వి. నారాయణాచారి వారి, ౪ కొండెడ్ల డి.పి. చంద్రాను

ప్రదరాంతకము

స్త్రీలపాలిటి సంతిది (3440)
గుణము లేదని నిరూపించిన వారికి
రూ 116 లు బహుమాన మొసంగబడును.
ఈ కాలము నందంతటను వ్యాపించియుండు ప్రసమునకు (తుగుమతు) మా యనుభవమునంద నేమిటకు పరిపూర్ణాభివృద్ధి నొసంగిన నీ యవధులనును కొద్దివారు గొప్పవారు నుపయోగించుటకై హాస చుగు ధనకు విక్రయించుచున్నాము. ఇది శ్వేత, రక్త, హరిద్ర (పసుపు) నీలసాములను తదుపద్రములను నిశ్చయముగా కుదుర్చును.
వెల బుడ్డి 1 కి రూ 0-0-0 లు. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.
Sole-Proprietor
Arsha Ayurvedic Pharmaceutical Stores,
COCANADA

తాళిసాదిచూరము

(కార్యధరసంహిత)
తాళిసాదిచూరము క్యాసకోశములకు బలమిచ్చును. దిగ్గు ఎర్రాపిరి రోగమును బోగొట్టును. తాళిసాదిచూరము వచ్చుతో కూడిన జ్వరమున, వాంతులను, అతిసారమును బోగొట్టును. తాళిసాదిచూరము డయారీయాలో మిక్కిలి యుపయోగకరము. తాళిసాదిచూరము ప్లీహము, గ్రహణిరోగము, పాండుర్యాదులను బోగొట్టును. తాళిసాదిచూరము చచ్చి పిల్లలకు తరుచువచ్చు జలుబుల దగ్గుల బోగొట్టును. తాళిసాదిచూరము గర్భిణీస్త్రీలకు వచ్చు అరుదిన, వాంతులను బోగొట్టును. తాళిసాదిచూరము గొంతుకు గాయకొనిపోవుట, స్వరహీనము మొదలగు గొంతుసంబంధమైన వ్యాధులందు మిక్కిలి యుపయోగించును. వైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధరలు. (సోమ)
చూరము 10 రూ 1-8-0
పేజెట్టు 50-కి 0-8-0
చాచిడి గు డైరెక్టరు
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. ఆంధ్ర ఆయుర్వేదపూర్వసి, లిమిటెడ్,
హైదరాబాద్, మూల్యురొడ్, మదరాసు
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిమితము బోగొట్టు యందు చేర్చుక గాంచినది. ధర 1-10-0
ఇండియా సిటీకానందు ఎచ్చలికై నను తపాలాఖర్చు తుచితముగా పంపబడును. (2975)

విలాసము వి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనసవాడి, బాంబాయి

వైద్యరత్న వండిర

డి. గోపాలాచార్యగారి

వ్యగువటి

రెండురోజులలో నెగరోగములను బోగొట్టి మర్మస్థానమునందే వెలువడు విశజలప్రాసము శాస్త్రము దీర్ఘ కాలము నుండి బాధింపుచున్న వ్యాధియందు వారమునములు నేవించిన గోగిని మిక్కిలి మంచినికై తెచ్చుట నిస్సంశయము! సీసా 1-కి రూ 1-12-0.

అశోకవటి

(స్త్రీలపాలిటి సంహిత)
స్త్రీలను బాధించుచు ఋతుకాలమును, అస్థిరకముల కునుగురోగములను, గర్భాశయ వణుములను దూరము చేయును. దీనినుండి ఆశ కులు సత్సంతానమును బొందెరి. వెల బుడ్డి 1-కి 0-14-0.

సుఖవిరేచనవటి

మలబద్ధమును బోగొట్టి కఠినమునకు తెంపును గలిగించును. వెల బుడ్డి 1-కి 0-10-0.
క్యాటలాగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

Ratna Watch Company
93, China Bazaar Road, Madras.

దర్శనాస్థుల సంఘము.

[1744]

సమస్తజాతుల హిందువులు, శ్రీలంక, యువకులు, గ్రామకీమవాసులు చదువు టెక్నోవడము.
తేలుగనచనము - సులభమగు - అమృతశైలి - క్లజు - డెమ్మి - సుమారు 150 పేజీలు అగును.
వెల రూ 1 ఒకరూపాయి; మాస్టర్ 1-వ థేటిలోగా దరఖాస్తులు పంపువారికి రూ 0-12-0; పోస్టుఖర్చులు వేటు.
వలయువారు: గంధకర్మ: కళా వెంకట్రామయ్య, బి. ఏ., బి యల్. రాజమండ్రి ఆని వ్రాయవలెను.

చాయాపటము వేసిన తెలుగుపేదరు, కార్లు, కవరు, పటములు మొదలగునవి అమ్మజానికి యోగ్యతగల వ్యాపారులు కావలెను. నెలకు 50 మొదలు 75 రూపాయల వరకు కష్టము లేకయే సంపాదించవచ్చును. జివాజిట్ ను 60 లు పంపినచాలును. వివరములకు $\frac{1}{2}$ అణా సాంపు పంపండి.

33 : Pictorial Company, 41, Broadway, Madras.

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కునది ఇతిర ఏవిధమైన నోట్లను

ಮೂಲಕ: ಕೆಲ 0-10-0 ಅಕ್ಷಾಂಶ

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
(3198) 27, చీనాబజారుకోడ్లు, మదరాసు.

సోలో వీజర్లు కొలపరిమితి మరల్తులు

1971 మం. నవంబరు నెల 3-వ తేదీన ఆధారపడి.

ఇప్పుడు అందరికీనీ పంతులును నీరా లక్ష్మి లీజూను అతిశయప
మైనది. మిగుల శ్రేష్ఠమైనది. ధర్మబూత్ 6 గ్రామము
0-14-0, 12 గ్రామము రు 1-9-0, 6 గ్రామము రు 4-0-0,
ఎలుపు 6 గ్రామము రు 1-1-0, 12 గ్రామము రు 2-4-0,
6 గ్రామము రు 2-4-0. పోయి, వ్యాధిగ్రస్తులు ఖమ్మం జేరు.

Swara j Ink Factory,
173/3 (7) Cornwallis Street, Calcutta.

తామగ, గజ్జి చర్మవ్యాధులు మొదలగు వాటి కిది త్వరలో నిజమైన గుణము నిచ్చును.
ఇది సువాసనల ద్రావకము. గుడ్డలకు మరకకాదు. బాడ్డి 1-కి రుసు

Kalbadevi Road, Bombay

చర్మముపైన యందు తెల్లమచ్చలు ప్రాచూత వలన కి-
డిములలో మాయమై పోవును. ఈయోగము ఒకమహాత్మునిచే
శ్రేష్ఠమైన మూలికలచే తయారు చేయబడినది. మచ్చలు
మాసిపోని ఎడల యిచ్చిన ధరకంటె రెండింతలు ప్రైకము.
వాపసియ్యబడును. బుడ్డి 1-కి-ధర పీ. పి తో సహా ర్షు రి లు.
ఈ త్రేరములు అంగభావలో వాయవలెను.

(14 o) The Aryan Nursery, P O Kamtaul
Darbhanga.

25. अनायास कर्म फल

నగలు నాశ్చర్యముగాను భూ-వేదోదయః కర్మమున భవంతు
తయారవే. విశ్వయందును నివసంతః. తయార్య
వేషిమాలిన జరిగి క్షిప్రముః జగత్తు పేరటః తయారవేష
యవ్యుదయను. కైశిపాని తర్కర గుచ్చి నగలు నియం
తపిగిక్ష్మ హరితలం జులం. నగలు పేషిగిక్ష్మనవ్యుదయను.